

VINERI 30 MAI 2003 • ANUL LIII NR. 22

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

www.foaia.hu / foaia@axelero.hu

„Dacă limba și credința noastră este aceeași, suntem o familie”

Aproape o sută de copii români în împărăția poveștilor

Tineretul — zălogul supraviețuirii culturii pe meleagurile bichișene

CALENDAR ORTODOX

2 iunie, luni – (†) Sf. Mare Mc. Ioan cel Nou de la Suceava. Sf. Nichifor Mărturisitorul, Patriarhul Constantinopolului.
3 iunie, marți – Mucenici: Luchilian cu soția și copii lor: Ipatie, Paul și Paula.
4 iunie, miercuri – (†) Sf. Mc. Zotic, Atal, Camasis și Filip de la Niculițel; Sf. Ierarh Mitrofan, Patriarhul Constantinopolului. (Odovania Praznicului Învierii Domnului)
5 iunie, joi – (†) **Înălțarea Domnului**. Ziua Eroilor. Sf. Sfinții Mc. Dorotei, Marcian și Leonid.
6 iunie, vineri – Cuv. Visarion și Ilarion cel Nou; Sf. Ghelasie și Eusebia.
7 iunie, sâmbătă – Sf. Sfinții Mc. Teodot, Episcopul Ancirei; Sf. Mc. Zenaida și Sevastian; Cuv. Antim.
8 iunie, duminică – Sf. Mc. Nicandru și Marcian; Aducerea Moaștelor Sf. Mare Mc. Teodor Stratilat.

Citatul săptămânii

„Datoria de a afla adevărul și de a combate eroarea se impune fără șovăire fiecăruia om...”
Titu Maiorescu

AGENDĂ

2 iunie

1816 – s-a născut *Constantin A. Rosetti*, om politic liberal, publicist, fruntaș al revoluției de la 1848 din Țara Românească.
1882 – s-a născut, la Pitești, mareșalul *Ion Antonescu*, conducător al României în perioada 1940–44.
1933 – s-a stins din viață *David Voniga*.

3 iunie

1899 – s-a stins din viață compozitorul austriac *Johann Strauss*, cel mai cunoscut compozitor de valsuri.
1922 – a murit la Agapia *Duiliu Zamfirescu*, pionier al romanului modern românesc, scriitor și diplomat.

4 iunie

1876 – s-a creat la București Societatea Națională de *Cruce Roșie* a României.
1920 – la *Trianon* s-a semnat tratatul prin care s-au fixat hotarele dintre România și Ungaria.
1925 – a murit compozitorul *Gheorghe Dima*.

5 iunie

1865 – a apărut, la Budapesta, primul număr al revistei „*Familia*”, editată de Iosif Vulcan.
1937 – Lucian Blaga a ținut discursul de recepție la Academia Română, intitulat „*Elogiul satului românesc*”.

6 iunie

1871 – s-a născut, la Botoșani, *Nicolae Iorga*, istoric, publicist, orator, om politic și scriitor.
1917 – s-a născut politicianul român *Ion Rațiu*.

7 iunie

1716 – s-a stins din viață stolnicul *Constantin Cantacuzino*, mare cărturar român, personalitate de seamă a vechii culturi românești, umanist cu studii la Veneția și Padova, istoric, geograf și diplomat.
1886 – s-a născut savantul român *Henri Coandă*, pionier al aviației mondiale.

8 iunie

1897 – la Cinematograful „Lumiére” s-au prezentat primele trei subiecte de actualități românești, filmate de *Paul Menu*.
1967 – s-a stins din viață, la Iași, *Otilia Cazimir*, poetă sentimentală, cu înclinații spre evocarea universului minuscul, creatoare a unei poezii de o „mare prospețime de senzații”.

O nouă întâlnire cu minoritățile

Secretarul de stat politic responsabil pentru problemele minorităților din Ungaria, *Szabó Vilmos*, s-a întâlnit săptămâna trecută, la 21 mai, cu președinții autoguvernărilor pe țară ale minorităților. Scopul întrevederii a fost stabilirea tematicii și orarului modificării materialului juridic privitor la naționalitățile din Ungaria, între care Legea pentru Minorități și

Legea Electorală. La discuțiile din Budapesta au participat și reprezentanții Comisiei parlamentare pentru drepturile omului, minorități și culte, precum și cei ai oficiului ombudsmanului pentru minorități. Cu acest prilej s-a stabilit ca tratativele cu Guvernul să fie duse de Oficiul pentru Minorități, iar din delegația minorităților să facă parte câte un reprezen-

tant al bulgarilor, croaților, romilor, germanilor, sârbilor și slovacilor. Conform celor cuprinse în hotărârea Parlamentului, Guvernul va înainta proiectele de modificare a legilor în discuție încă în cursul acestui an.

Data următoarei întâlniri a fost stabilită pentru 26 mai, la Oficiul pentru Minorități.

I. Kaupert

Ziua orașului Bățania

Consiliul orașenesc din Bățania, printr-o hotărâre din 1999, a stabilit ca în fiecare an să se serbeze „Ziua orașului”. În momentul aducerii acestei decizii, Bățania a împlinit 10 ani de la obținerea titlului de oraș. Localnicii cu această serbare doresc să accentueze că în ciuda populației scăzute – pe vremuri populația Bătaniei depășea cifra de 13.000, iar astăzi trăiesc aici numai 7.000 de oameni –

sunt hotărâți să continue vechile tradiții civice. Programul de două zile (30 și 31 mai) cuprinde o slujbă ecumenică, concursuri sportive și gastronomice, concerte ale formațiilor muzicale locale și oaspete, o serată literară, concert de nai, expoziții foto și artă plastică și un concurs literar. Serbarea se va încheia cu un concert în aer liber al formației Zanzibăr, urmat de o petrecere.

Șt. C.

Despre spiritualitatea ortodoxă la Budapesta

Centrul Cultural al României a organizat miercuri, la 28 mai, manifestarea intitulată „Valori ale spiritualității ortodoxe românești”. Evenimentul cultural a fost organizat în colaborare cu Direcția pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național

Mureș. Cu acest prilej s-a vernisat expoziția de icoane „Lumina vieții” de *Floarea Vultur*, a avut loc un recital de muzică religioasă susținut de *Dorina Oprea* și o prezentare a scriitorului *Nicolae Băciut* cu tema „Icoana între artă și credință”.

Congresul naționalităților europene la Bolzano

În perioada 28 mai–1 iunie, pentru a 48-a oară se desfășoară Congresul Uniunii Federale a Naționalităților Europene, de data aceasta la Bolzano, Italia. Tema principală a noilor convorbiri va fi: „Minoritățile naționale în noua Europă” – unde suntem noi, ce învățăm din trecut, unde mergem? Situația actuală a naționalităților din Ungaria va fi prezentată de *Kaltenbach Jenő*,

ombudsmanul pentru drepturile minorităților.

Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria este și ea membră FUEN, din partea căreia participă la congrese în fiecare an câte un delegat. La al 48-lea Congres, Uniunea Culturală va fi reprezentată de președintele *dr. Ioan Ciotea*, care va susține o prelegere despre activitatea organizației culturale pe țară.

R. Pățaș

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaiă românească aparține autorilor. Foaiă românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Vizita Arhiepiscopului Nathaniel la Micherechi
(Foto: Eva Iova)

Ședința autoconducerii din Seghedin

Următoarea ședință a Autoconducerii Românilor din Seghedin va avea loc la Catedra de română a Universității din Seghedin (aleea Hattyas nr. 10), miercuri, în ziua de 4 iunie, cu începere de la ora 17.00. Temele de pe ordinea de zi sunt: dezbaterea propunerii cu privire la înființarea unei școli duminicale românești în Seghedin; serbarea tradițională din 14 iulie în amintirea semnării tratatului de împăciuire între români și unguri de către Bălcescu și Kossuth; adresa (și sediul) Autoconducerii în caz că la Catedrală ar deveni persona non grata; diverse.

- iova -

Comisia de învățământ la Apateu

Următoarea ședință a Comisiei de Învățământ a AȚRU va fi convocată pe ziua de 3 iunie – am aflat de la președinte comisiei, *Gheorghe Marc*, care ne-a mai informat că ședința se va ține în deplasare, la școala generală din Apateu. Conform planurilor acestei comisii de specialitate, în viitor se vor strădui să viziteze cât mai multe școli din țară, unde se predă și românește.

- va -

„Dacă limba și credința noastră este aceeași, suntem o familie”

— Vizita ÎPS Nathaniel din America la Giula și Micherechi —

Arhiepiscopul **Nathaniel** al Bisericii Ortodoxe Române „Vatra românească” din Statele Unite ale Americii a efectuat vinerea trecută o vizită de o singură zi în mijlocul comunității ortodoxe românești din Ungaria. Invitat pe aceste meleaguri de PS **Sofronie**, Episcopul credincioșilor ortodocși români din Ungaria, ÎPS Nathaniel ne-a împărtășit experiențele comunității românești din America, care, la fel ca și noi, trăiește în minoritate lingvistică și religioasă.

Solia americană a fost așteptată în ziua de 23 mai, dimineața la ora 10.00, de numeroși credincioși și preoți, în frunte cu PS Sofronie, în fața Catedralei Sf. Nicolae din Giula. De la primire n-a lipsit tradiționala pâine și sare, băștile de toacă, prapuri și cântările bisericești.

Te Deum în Catedrală

Alături de credincioșii din oraș, s-au adunat în Catedrala din centrul Giulei pentru a asista la acest eveniment și ortodocși din Chitighaz și Otlaca-Pustă, oficialități locale, în frunte

cu primăria orașului, reprezentanți ai diplomației române în Ungaria. Cea mai tânără generație a fost reprezentată de copiii grădiniței din strada Galamb, care au așteptat oaspeții fluturând stegulețe americane, românești și ungurești.

După un Te Deum, oficiat de părintele vicar **Pavel Ardelean**, în cadrul căruia Sfânta Evanghelie s-a citit în trei limbi (engleză, maghiară și română), răspunsurile fiind date de Corul „Pro Musica” din Giula, ÎPS Nathaniel s-a adresat credincioșilor în limbile engleză și română, transmitând un mesaj de toleranță și bună înțelegere cu popoa-

rele cu care conviețuim. „Noi, acolo, în America, toți suntem minoritari”, ne-a spus părintele arhiepiscop, accentuând că „prezența mea aici este un simbol pentru toleranța de limbă și credință”.

Vizita a continuat la Primăria orașenească, la sediul Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria și la Liceul N. Bălcescu.

Comunități asemănătoare

La sediul reprezentanței românești de la colțul străzii Eminescu, delegația americană a fost întâmpinată de **Tiberiu Luhas**, șeful Oficiului

aduc de acasă cunoștințe de limbă română, că menținerea tinerilor în cadrul comunității bisericești necesită o metodă specială, precum problemele speciale ale familiilor mixte. „Deși suntem aproape de România, situația noastră este mai asemănătoare cu cea a românilor din America”, a concluzionat PS Sofronie.

De la sediul AȚRU, oaspeții s-au îndreptat spre centrul educațional românesc din Giula, unde au fost salutați de directoarea **Maria Gurzău Czeglédi** și un grup de elevi și profesori. Aici, părintele arhimandrit **Roman Braga** le-a atras atenția copiilor ca să nu uite niciodată că „voi sunteți florile Bisericii noastre”.

Horă în fața bisericii

La orele prânzului, numeroși micherecheni, de la copilași de grădiniță până la bătrâni onorabili, s-au adunat în fața bisericii ortodoxe din mijlocul satului pentru a primi solia înălțelor fețe bisericești. Ziua de peste săptămână, s-a transformat prin hainele frumoase, prin dansatorii îmbrăcați în port popular și prin bucuria așteptării momentului însemnat, pentru întregul sat într-o adevărată zi de sărbătoare.

„Este un moment emoționant pentru noi să primim o astfel de delegație în biserica noastră din Micherechi”, a prezentat această comunitate parohul **Ioan Bun**. După cântările interpretate de corul femeilor din biserică, ÎPS Nathaniel le-a împărtășit sătenilor, adunați în număr impresionant, realitățile cu care se confruntă comunitatea românească din America. Un alt punct comun al românilor de aici și de acolo a fost că artistul care a pictat biserica din Micherechi, lucrează acum la pictura unei biserici din America. La ieșirea din biserică, oaspeții au fost întâmpinați de ritmurile binecunoscutelor melodii micherechene și de echipa de dansuri populare, care a interpretat tradiționalul ardelenscu și mănântălu. După vizitarea adunării

„Oastei Domnului” și a Centrului cultural-ortodox din vecinătatea bisericii, oaspeții din America, preoții din Ungaria și gazdele lor, alături de primarul **Teodor Martin**, membrii consiliului local și ai comitetului bisericesc, au fost invitați la o

masă festivă, organizată la Casa de cultură. Vizita ÎPS Arhiepiscop Nathaniel în Ungaria s-a încheiat cu un dineu de lucru, în cadrul căruia a continuat schimbul de experiență și stabilirea relațiilor din viitor.

(Continuare în pag. a 16-a)

ÎPS Nathaniel

S-a născut la 12 iunie 1940 în orașul Aurora, din statul Illinois, ca al treilea din cei cinci copii dintr-o familie greco-catolică, care se trăgea din județul Satu-Mare. Tânărul, pe nume civil William George Popp și-a început studiile teologice la Colegiul Sfântul Procopie (care actualmente este Facultate Benedictină) și la Centrul Papal de rit bizantin. Studiile următoare le-a făcut la Facultatea Gregoriană din Roma, unde a fost cază la Colegiul grecesc Sfântul Atanasie. În acești ani face un pelerinaj la muntele Athos, unde un călugăr îi prevestește numele de Nathaniel, ca viitor călugăr. Reîntors pe Continentul Nou, episcopul greco-catolic român Vasile Cristea l-a hirotonit ca diacon, iar apoi ca preot. În anul 1967 a făcut cunoștință cu Valerian Trifa, arhiepiscopul ortodox român din America, iar la 15 februarie 1968 a trecut la credința ortodoxă. În continuare a trăit o

viață monahală în mai multe biserici și mănăstiri ortodoxe din Statele Unite, devenind membru în diferite comisii ale Arhiepiscopiei Române Ortodoxe din America.

La 20 septembrie 1980 a fost ales de Congresul Episcopiei drept episcop vicar, iar la 15 noiembrie a fost numit în fruntea episcopiei de Detroit și a Bisericii Ortodoxe Române din America, fiind consacrat în catedrala Sfântul Gheorghe din Detroit cu titlul de Episcop de Dearborn. Cu patru ani mai târziu, la 17 noiembrie 1984, Congresul Episcopiei l-a ales drept Episcop titular. După o slujire de peste 20 de ani, Episcopul titular Nathaniel a primit rangul de arhiepiscop, păstorind neobosit turma ortodocșilor români din America. Sub cărmuirea lui s-au înființat 37 de parohii noi și 3 mănăstiri. În timpul său liber se dăruiește cu plăcere pasiunii sale, pictura icoanelor pe sticlă.

Întâlnire româno-ungară la nivelul miniștrilor transporturilor

La invitația ministrului economiei și comunicației ungare, marți, la 20 mai, a sosit la Budapesta delegația României, condusă de ministrul transporturilor Miron Mitrea.

În cadrul convorbirilor purtate au fost abordate aspecte ale colaborării bilaterale ungaro-române în domeniul construcției de infrastructuri, al amortizării taxelor de transport pentru cărașie pe teritoriul celor două țări, considerate de tranzit internațional. S-au purtat discuții detaliate privind construcția de autostrăzi pe teritoriul României și Ungariei, un aspect

important fiind și cel referitor la culoarele de circulație europeană.

„Am pus bazele unui parteneriat între cele două țări foarte serios, pe transporturi și infrastructură, a spus Miron Mitrea, ministrul român al transporturilor într-un interviu acordat postului Radio România Actualități. *Avem interese comune privind legătura infrastructurii din țările noastre. Nu are rost să investim fără să ne coordonăm, mai ales că este vorba de investiții majore. Nu are rost să dezvoltăm sisteme de transport fără să ne coordonăm, ambele țări fiind țări de tranzit. Ambele țări au avantaje geografice pe care celelalte țări le pot exploata. De aceea, la propunerea domnului ministru am și fost de acord să avem acest gen de întâlniri periodice, de două, trei ori pe an, să trecem în revistă dezvoltarea comună, să facem rost de bani împreună pentru aceste investiții. Eu cred că această întâlnire este un pas important pentru relațiile economice în general dintre România și Ungaria, relații economice care se*

bazează pe relații politice excepționale. Nu numai în domeniul transporturilor s-au realizat relații economice foarte bune, ci în toate domeniile, pentru că se știe, infrastructura și transportul sprijină dezvoltarea economică în general. Ministrul ungar al economiei și comunicației Csillag István a detaliat perspectiva construcțiilor de autostrăzi în Ungaria care, conform planului, până în 2006 va trebui să ajungă la frontierele Ungariei, inclusiv la frontiera cu România. Demnitarul ungar și-a exprimat optimismul privind perspectiva colaborării ungaro-române. (Rador)

Berărie în Curtea Gojdu

Săptămâna trecută a început la Tribunalul de sector din Budapesta procesul inițiat de către Autogovernarea sectorului VII din Budapesta contra a doi chiriași din clădirile Curtii Gojdu. Prin acest proces, conducerea de sector vrea să pună capăt trăgănelii de ani de zile a evacuării celor două familii care au mai rămas în locuințele din Curtea Gojdu.

Cu trei ani în urmă, Primăria a semnat un contract cu o firmă particulară, vânzând pentru 800 de milioane de forinți cele șapte clădiri ale complexului arhitectural. Noul proprietar dorește să amenajeze aici apartamente și restaurante de lux, săli pentru fitness. Dar investițiile întârzie, pentru că Primăria nu a reușit nici până în ziua de astăzi să elibereze toate locuințele. După informațiile cotidianului „Népszabadság”, încă în această vară se va deschide în incinta Curtilor o berărie. Comisia economică a autogovernării de sector s-a și înțeles în acest sens cu o firmă care va amenaja

printre clădirile ruinate o grădină de vară, care va fi deschisă până în luna octombrie. Primăria primește pentru închirierea berăriei 400.000 de forinți pe lună.

Cele șapte imobile au fost ridicate cu o sută de ani în urmă de către Fundația înființată de avocatul român

Emanuil Gojdu, pentru subvenționarea burselor tinerilor români de religie ortodoxă. Complexul de clădiri a fost naționalizat în 1953, iar în anul 1990 au trecut în proprietatea Autogovernării sectorului VII, care acum le-a înstrăinat. -an-

Medici români la Sinaia

Fundația Culturală Română din București organizează și în acest an Congresul medicilor români de prețutendenți, în cadrul căruia se va desfășura un atelier cu tema: „Bazele și aplicațiile avansate ale imaginii de magnetorezonanță (MRI) în diagnosticul și în analizele

medicale”. Cel de-al X-lea congres internațional va avea loc la Sinaia, în perioada 3-8 iunie, la care vor participa și medici români din Giula, dr. Gheorghe Marc, dr. Aurel Otlăcan și dr. Ioan Ciotea, președintele Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria. -rp-

Subvenții pentru sfera civilă

Ministerul Patrimoniului Cultural Național de la Budapesta acordă în anul 2003 o subvenție de 500.000 de forinți pentru Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria (UCRU) cu scopul acoperirii unor

cheltuieli de funcționare a organizației civile. Același minister asigură pe această cale 300.000 de forinți Institutului de Cercetări al Românilor din Ungaria, precum 200.000 de forinți pentru Comunitatea Cerce-

La Micherechi

Primul festival al castraveților din Ungaria

Organizarea unui festival al micherechenilor figurează de mult timp printre planurile Asociației „Pentru Micherechi” – ne-a informat Gheorghe Netea, viceprimarul din Micherechi. În această comună românească niciodată nu s-a realizat un program care ar antrena toți localnicii. Însă, începând cu anul acesta, Primăria, Asociația „Pentru Micherechi” și Asociația Românilor din Micherechi vor să organizeze anual, în duminica de dinainte de 20 August, Festivalul castraveților, care și-ar primi denumirea nimerită după legumele cultivate în această localitate.

Prima ediție a festivalului se va desfășura în ziua de duminică, 17 august 2003, în diverse părți ale

comunei. Serbarea va începe încă de sâmbătă, și va include diferite programe culturale, folclorice, sportive și distractive, pentru toate generațiile. Se planifică astfel un târg de semințe de castraveți și substanțe chimice, expoziție de fotografii a dascălului Gheorghe Dulău, expoziții din creațiile artiștilor plastici din sat, program al echipelor de dansuri populare, întrecerea pentru cei mai frumoși și cei mai grei castraveți, respectiv concerte de muzică ușoară.

Festivalul castraveților se va desfășura sub patronajul lui Tóth Imre, deputat în Parlamentul Ungariei. La festivitate vor fi invitați oaspeți din localitățile învecinate atât din țară, cât și din România. Rita Pătcăș

Pentru a 9-a oară Întâlnire transfrontalieră

Vinerea trecută, la 23 mai s-au întâlnit iarăși, de astă dată la Zimandul Nou, primarii din câte douăsprezece localități ale județelor Bichiș și Arad, împreună cu conducătorii de vârf și alte personalități ale vieții publice din cele două județe limitrofe. Întâlnirile acestea se dovedesc utile mai ales pentru pregătirea acestor localități în vederea aderării la structurile euroregionale, teritoriale și, nu în ultimul rând, pentru intrarea în structurile Uniunii Europene. Așa cum a evidențiat în alocuțiunea sa Varga Zoltán, președintele Consiliului Județean Bichiș, UE sprijină în mod susținut proiectele și inițiativele de colaborare transfrontalieră. Avându-se în vedere că – tot în zilele trecute – Euroregiunea Dunăre-Criș-Mureș-Tisa se va transforma într-o

asociație cu drepturi juridice, deci cu drept de a concura pentru fonduri europene din Bruxelles, colaborarea dintre cele două județe limitrofe primește dimensiuni noi. Aceeași părere a accentuat-o și vicepreședintele Claudiu Cristea de la Consiliul Județean Arad, care și-a exprimat speranțele conform cărora colaborarea dintre localitățile înfrățite și limitrofe din cele două județe va putea rezulta succese reale pe plan economic. Aceeași ordine de idei a exprimat-o și Bognár Levente, viceprimarul Aradului, evidențiind posibilitățile de viitor din programele Phare-CBC. În acest sens va deveni actuală elaborarea unor programe turistice comune dintre Arad și Giula. Colaborare asemănătoare poate fi ambiționată în cadrul acestor programe între localitățile limitrofe cum ar fi Dombegyház – Variașul-Mic sau Aletea – Grăniceri.

Primarii și funcționarii întruniți la Zimandul Nou, printre care și Traian Cresa, președintele Autogovernării Pe Țară a Românilor din Ungaria, s-au dovedit conștienți de semnificația acestor perspective, care în viitor vor trebui valorificate și mai intens. E. I.

-ștf-

Minoritățile ca factori de echilibru

„Minoritățile naționale – factori de echilibru în procesul democratic”, sub acest titlu s-a desfășurat la 20 mai, la Palatul Parlamentului din București, o conferință internațională organizată de Ministerul Informațiilor Publice, Asociația „George Marshall” România, Centrul European pentru Studiul de Securitate „George Marshall”, Grupul Parlamentar al Minorităților Etnice și Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării.

În cadrul conferinței au fost prezentate prelegeri despre starea actuală a respectării drepturilor minorităților din România. La acest capitol, *Mădălin Voicu*, reprezentantul romilor din Parlament și-a exprimat părerea că prejudecățile persistă și în continuare, iar discriminările sunt la ordinea zilei. La rândul lui, *Markó Béla*, președintele Uniunii Democratice a Maghiarilor din România a subliniat că „nu suntem la capătul drumului, într-adevăr, recunosc acest lucru, am făcut un drum lung de la începutul anilor '90, când problema minorităților în acest spațiu, inclusiv și în România, a fost un motiv de îngrijorare”. *Markó Béla* a mai adăugat că ar avea o importanță majoră, dacă s-ar putea extinde folosirea limbilor minoritare în administrația locală și în justiție, în cazul localităților în care o minoritate reprezintă cel puțin 20% din totalul populației. Președintele onorific al OSCE, *Adrian Severin* a vorbit despre necesitatea luării unor decizii prin consens cu

minoritățile. „O democrație nu este dictatura majorității și putem da dimensiunea unei democrații exact prin modul în care majoritatea știe să trateze minoritatea.

În cadrul sesiunii „Modelul românesc în context european” au luat cuvântul și reprezentanții minorităților din jurul României, care au prezentat situația și cadrul juridic în care își desfășoară activitatea comunitară. Acestea sunt extrem de diferite și, din păcate, foarte puține state învecinate României acordă drepturile minoritare conform înțelegerilor internaționale. Din partea Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria, *Ștefan Crăsta* a vorbit despre instituțiile naționale și locale de care dispun etnicii români de la noi, despre sistemul juridic care reglementează activitatea minorităților, în special despre experiențele de aproape un deceniu a sistemului autoguvernamental, ca mijloc de reprezentanță minoritară.

Ministrul informațiilor publice, *Vasile Dâncu*, a considerat important să declare că „România este un model multicultural de succes” și că prin felul în care puterea și opinia publică se raportează la minorități se poate demonstra că în România s-a produs o schimbare de mentalitate. Reprezentanții organizațiilor internaționale s-au arătat mulțumiți de faptul că România continuă să fie o zonă de securitate și de felul în care este tratată problema minorităților.

- ștevi -

Conferință academică despre minorități la Budapesta

În zilele de 28-30 mai, sub genericul „Stare minoritară – forme de ținută majoritară” s-a desfășurat la Budapesta ședința anuală a Institutului de Cercetări al Minorităților din cadrul Academiei Maghiare de Științe. Colaboratorii acestui Institut și alți conferențieri invitați au prezentat o seamă de comunicări științifice, ca rod al muncii lor de cercetare din acest domeniu. La deschidere, academicianul *Niederhauser Emil* a vorbit despre procesul de integrare europeană a minorităților din Slovacia, Slovenia și

Ungaria. Au continuat apoi, rând pe rând, prelegerile specialiștilor din domeniu. În rândul acestora a fost și experta româncă *dr. Ana Borbély*. Tema prelegerii a fost legată de specificul limbilor materne ale minorităților naționale în condițiile lingvistice actuale. Cercetătoarea a analizat fenomenul bilingvismului la ora actuală, trăgând concluziile de rigoare, prin prelegerea „Dimensiunile alternativei lingvistice: experiențele teoretice și metodice ale unei cercetări”.

E. I.

Tineretul – zălogul supraviețuirii culturii pe meleagurile bichișene

Sâmbătă, 24 mai, Casa de Cultură din Aletea a fost plină până la refuz încă din primele ore ale zilei. Prilejul a fost cea de-a 22-a ediție a Întâlnirii Cluburilor de Naționalitate din Județul Bichiș. În orașelul bichișean au sosit numeroase formații de naționalitate română, slovacă, germană și maghiară, reprezentând localitățile: Tótkomlós, Bichișciaba, Kétsoprony, Szarvas, Gyomaendrőd, Kondoros, Csabaszabadi, Chitighaz și Aletea. Cei cca. 350 de participanți au fost salutați de directorul centrului cultural *Gheorghe Ardelean* și de vicepreședintele Consiliului Județean Bichiș *Boleszlav Pelcsinszki*, domnia sa exprimându-și bucuria că la întâlnire au sosit și foarte mulți tineri, care pot duce mai departe tradițiile, ei fiind zălogul continuității culturii pe aceste meleaguri. A urmat apoi un program cultural de peste trei ore, o masă festivă și jocul armindenu-lui. În rândul gazdelor l-am întâlnit și pe cunoscutul dansator *Gheorghe Gal*, care a apreciat întâlnirea de sâmbătă astfel:

– Întâlnirea a reușit foarte bine. Eu dansez de foarte mult timp și pot spune că acest cămin cultural mi-e a doua casă, dar niciodată nu am avut așa mare succes ca acum. Se vede că toate echipele au pus sufletul, astfel a crescut foarte mult și nivelul spectacolelor. Nu se lasă nici bătrânii, și ei când vin prezintă un program frumos și bogat.

– Mai dansați și acum?

– Da, și-acum dansez. Sunt de 71 de ani, dar nu mă pot lăsa... îmi place.

Organizatorul întâlnirii, *Gheorghe Ardelean*, a apre-

ciat și el succesul formațiilor participante:

– Cred că aceste formații care au participat la întâlnirea cluburilor de naționalitate au fost echipe foarte bine pregătite și cred că de aceea au venit așa mulți, fiindcă s-au simțit bine la noi anul trecut și s-a dus vestea... Bace Gal are dreptate când spune că a fost o zi foarte frumoasă. Și mie mi-a plăcut.

– S-a văzut pe fețele oamenilor că s-au simțit bine: au aplaudat, au cântat împreună...

– Cred că oamenii aceștia nu sunt încântați de politică, numai de dansuri, de povești, de cântece. Și cred că este foarte bine că de 22 de ani organizăm această întâlnire, fiindcă este o zi când nu politica, ci cultura stă în prim-plan. Aș menționa totuși faptul că dintre echipele participante 12 au fost slovace, trei germane și doar două românești. Și slovacii nu sunt mai mulți în județul Bichiș decât românii...

Întâlnirea Cluburilor de Naționalitate din Județul Bichiș s-a încheiat cu un joc comun, unde – așa cum a spus directorul Ardelean – „au dansat slovacul cu românul, românul cu germanul și ungurul cu noi toți, care suntem minoritate în Ungaria”.

Julia Kaupert

Locul I pentru cântece românești la un concurs pe țară

Uniunea pe Țară a Cluburilor Pensionarilor și Vârșnicilor a organizat joia trecută, la 22 mai, la Budapesta, prima întâlnire a echipelor și soliștilor folclorici. Concursul național a avut drept scop întărirea prieteniei dintre naționalitățile din Ungaria, punând la cântar totodată talentele lor muzicale.

Românii din Ungaria au fost reprezentați de Clubul pensionarilor din Aletea, membrii căruia au prezentat cântece românești, ungurești și nemțești, iar *Petru Jurca*, și dânsul membru al corului, a pornit și în categoria soliștilor, obținând cu

cântecele românești locul I pe țară. Ca o apreciere a repertoriului frumos și variat, Clubul pensionarilor din Aletea a primit o diplomă de merit din partea juriului budapestan.

R. P.

Mândruțau la Festivalul Internațional de Film de la Cluj

Între 23 mai – 1 iunie se organizează la Cluj a doua ediție a Festivalului Internațional de Film Transilvania, sub egida „Asociației Film XXI”. În programul de competiție, care este format din filmele regizorilor aflați la primul sau al doilea film, figurează și pelicula „Zile frumoase” de *Cornel Mândruțau*. Cel de-al doilea lungmetraj al regizorului de origine română va fi proiectat în zilele de 30 și 31 mai, în

cinematografe „Victoria” și „Republica”. Pe lângă aceste două cinematografe, „Arta” găzduiește programele manifestării, precum prezentarea filmelor premiate la festivaluri internaționale din 2003 (printre altele și pelicula „Hâc” – „Hukkle”, de *Pálfi György* din Ungaria), filme ale cinematografiilor nordice, franceze, americane, filme documentare, dar și pelicule provocatoare, incitante, controversate. Tot

în cadrul festivalului, între 29-31 mai se desfășoară „Zilele filmului românesc”, când sunt proiectate 10 creații românești, realizate în 2002 sau 2003, dintre care multe în avanpremieră.

Unicul festival internațional de filme din România își propune promovarea artei cinematografice și prezentarea câtorva din cele mai importante filme ale momentului.

V. Cozma

Educarea creștină a copiilor

„Învăță pe copil calea pe care trebuie să o urmeze, și când va îmbătrâni, nu se va abate de la ea” (Proverbe 22:6). De cât de multă meditație și rugăciune au nevoie părinții pentru a putea duce la îndeplinire responsabilitatea indicată aici! Dumnezeu dorește ca părinții să-L urmeze. El dorește ca și copiii lor să-L urmeze. Dar credința niciodată nu se moștenește în mod automat. Pentru a transmite credința mai departe, este nevoie de multă organizare, rugăciune și educație; și deoarece nici un părinte nu este perfect, este nevoie să înveți o viață întreagă din greșelile proprii.

Părinții nu trebuie să dispere. Un părinte înțelept trebuie să se bazeze pe Domnul în fiecare zi și astfel să ajungă să înțeleagă cum să aplice practic principiile. *„Dacă vreunui dintre voi îi lipsește înțelepciunea, s-o cere de la Dumnezeu, care dă tuturor cu mână largă și fără mustrare, și ea îi va fi dată. Dar s-o cere cu credință, fără să se îndoiască de loc...”* (Iacov 1:5-6).

Luată aminte la accentul pus pe credință. A educa un copil nu este doar o transmitere mai departe a credinței. Ea este de asemenea și un exercițiu al credinței. Părinții trebuie să ceară înțelepciune. Dar ei trebuie să-L creadă pe Dumnezeu chiar în momentul în care ei se roagă! Căile lui Dumnezeu sunt corecte (Psalmul 119:128). Adeseori acceptarea ascultării, în pofida lipsei unei înțelegeri complete, este cea care mai târziu face loc unei înțelegeri profunde.

Ce ne spune totuși Biblia despre educația copiilor? Foarte multe. Dar s-ar putea să rezumăm învățătura biblică la trei cuvinte: învățatură, exemplu, corecție.

Părinții au responsabilitatea de a-i învăța pe copii. *„Ascultă, Israele! Domnul, Dumnezeul nostru, este singurul Domn. Să iubești pe Domnul, Dumnezeul tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău și cu toată puterea ta. Și poruncile acestea, pe care ți le dau astăzi, să le ai în inima ta. Să le întipărești în mintea copiilor tăi și să vorbești de ele când vei fi acasă, când vei pleca în călătorie, când te vei culca și când te vei scula”* (Deuteronom 6:4-7).

Să remarcăm faptul că părinții sunt aceia care au responsabilitatea de a-i învăța pe copiii lor. Ei au obligația să-i învețe căile Domnului. Și ei trebuie să-i învețe fără încetare. Prin prezentarea unei învățături clare, părinții le arată copiilor lor care sunt standardele de

comportament pe care le așteaptă de la ei. Astfel, copiii nu numai că vor ști care sunt așteptările cu privire la ei, dar ei vor putea ști când au făcut ceva rău. O învățatură clară, cu alte cuvinte, îi poate pregăti pe copii să facă ceea ce este bine, și dacă fac ceva rău, ei sunt pregătiți să simtă boldul conștiinței și să accepte justetea consecințelor. Învățătura trebuie continuată de-a lungul etapelor de dezvoltare ale copilului până la maturitate, dar pentru ca această învățatură să fie efecace, părinții trebuie să-i cunoască pe copii. Ei trebuie să înțeleagă caracteristicile mintale, emoționale și spirituale ale copiilor în diferitele etape de dezvoltare. Fără aceste cunoștințe, părinții se pot trezi că aruncă sămânță bună pe un teren care nu este pregătit să o primească.

Părinții au responsabilitatea de a fi un exemplu pentru copiii lor. În același pasaj în care părinții sunt instruiți să-i învețe copiii cu sânguință, li se spune: *„Ci să păzești legile Lui pe care vi le-a dat. Să faci ce este plăcut și bine înaintea Domnului, ca să fii fericit și să intri în stăpânirea țării aceleia bune, pe care Domnul a jurat părinților tăi că ți-o va da”* (Deuteronom 6:17-18). O învățatură, chiar și sânguină, nu este efecace dacă nu este subliniată de un mod de trai îngrijit. Părinții nu pot să-și trimită copiii pe calea bunătății, a răbdării și a lipsei de egoism; ei trebuie să-i conducă. După cum grăiește și zicala: „putem învăța pe cineva prin ceea ce spunem, mai mult prin ceea ce facem, dar cel mai mult prin ceea ce suntem”.

Calitățile părinților ies în evidență adesea atunci când copiii au ajuns la adolescență. Copiii își admiră părinții; adolescenții îi cântăresc. Idealismul tinerilor tinde să-i determine să reacționeze în fața inconsecvenței, iar dorința lor de independență îi fac să reacționeze în mod exagerat atunci când inconsecvența este remarcată la persoanele investite cu autoritate. Acolo unde exemplul părinților este sub nivelul învățaturii, un tânăr neascultător va folosi această inconsecvență ca scuză pentru comportamentul său greșit. Bineînțeles, că nici un părinte nu poate fi perfect. Dar ei trebuie să fie sinceri și smeriți. Și ei nu trebuie să

impună copiilor lor un standard pe care nici ei nu-l pot atinge. Părinții trebuie să aprecieze faptul că au ocazia de a fi exemplu, pentru că astfel ei pot să se ferească să nu alunece într-o stare de automulțumire. Este atât de important faptul că ei pot fi exemplu personal, întrucât le oferă copiilor un motiv în plus de a-L sluji pe Domnul cu sinceritate și în adevăr.

Părinții sunt responsabili să-și corecteze copiii.

Deoarece această parte a educației a ajuns să fie atât de atacată în zilele noastre, trebuie să ne oprim și să observăm indicația clară a Bibliei. Instrucțiunea biblică cu privire la folosirea nuielii, se bazează pe adevărul că omul căzut are o înclinație înspre păcat, care se manifestă din fragedă copilărie, și care lăsată să se dezvolte liber, conduce sufletul exact în iad. Obiecțiunea modernă împotriva folosirii nuielii, pe de altă parte, se bazează pe eroarea că omul este bun în esență și copiii ar avea nevoie doar de un imbold adecvat pentru a-și descoperi și dezvolta potențialul ascuns. Să luăm în considerare următoarele principii biblice privitoare la utilizarea disciplinării corective:

1. Nuiaua îl scapă pe copil de calea care duce la moarte. *„Nebunia este lipită de inima copilului, dar nuiaua certării o va dezlipi de el”* (Proverbe 22:15). *„Nu cruța copilul de mustrare, căci dacă-l vei lăsa cu nuiaua, nu va muri. Lovindu-l cu nuiaua, îi scoți sufletul din locuința morților”* (Proverbe 23:13-14). Această „nebie” este implantată în inima fiecărui copil, iar nuiaua este destinată special împotriva ei. Nici o cearță, amenințare sau învățatură nu pot înlocui nuiaua în procesul de transformare a copilului, din rebel în copil ascultător.

2. Nuiaua trebuie folosită cu dragoste. *„Cine cruță nuiaua urăște pe fiul său, dar cine-l iubește, îl pedepsește în-*

dată” (Proverbe 13:24). Una din cauzele care a dus în ziua de azi la resentimente față de bătaia copiilor este aceea a înțelegerii greșite și a practicării eronate a acestui principiu. Fără dragoste, nuiaua poate deveni un mijloc de abuz și de umilire.

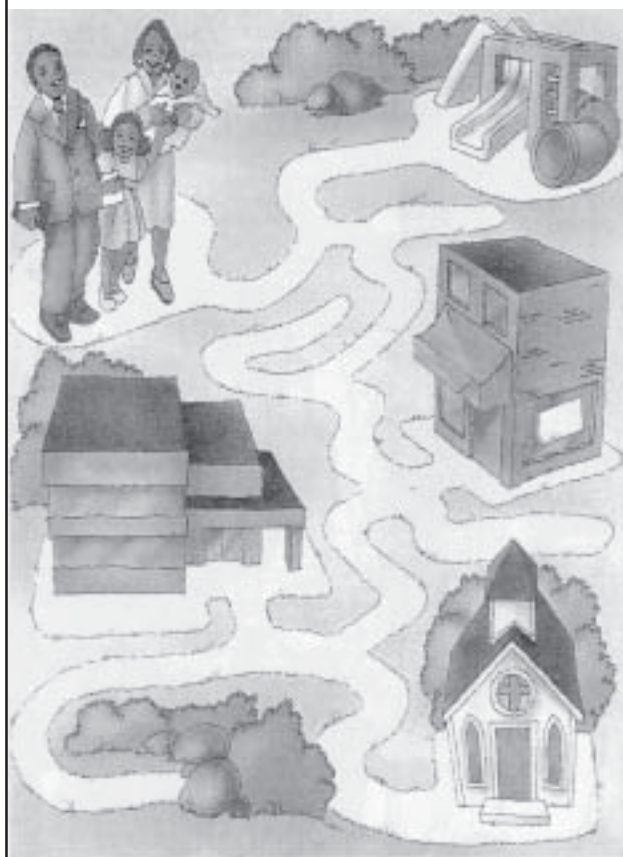
3. Nuiaua trebuie folosită devreme în viață. *„Pedepsește-ți fiul, căci tot mai este nădejde, dar nu dori să-l omori”* (Proverbe 19:18). Vine o vreme în viață, când nuiaua încetează a mai avea efect. Părinții care evită disciplinarea copiilor lor, considerând nuiaua prea traumatizantă, nu fac altceva decât să amâne necazul, deoarece durerea de a vedea cum adolescentul se îndreaptă înspre iad, cu zâmbetul pe buze, este de o mie de ori mai mare decât aceea pe care o simți când îți consolezi copilul plângând cu suspine, după o bătaie.

4. Nuiaua trebuie să fie însoțită de învățatură. *„Nuiaua și certarea dau înțelepciunea, dar copilul lăsat de capul lui face rușine mamei sale”* (Proverbe 29:15). *„Și voi părinților, nu întârâtați la mână pe copiii voștri, ci creșteți-i în mustrarea și învățătura Domnului”* (Efeseni 6:4). Nu este suficient să bați un copil, trebuie să-i oferi și învățatură. Bătaia nu înlocuiește responsabilitatea de a instrui copilul. Cele două merg mână în mână.

5. Nuiaua îi scapă pe copii și părinți de tensiune. *„Pedepsește-ți fiul, și el îți va da odihnă, și își va aduce desfătare sufletului”* (Proverbe 29:17). Atunci când părinții își cearță copiii pentru a-i determina să asculte, relația dintre ei este dominată de manipulare, supărare, frustrare. Părinții ajung să asculte de copii – nervii lor sunt distruși, și copiii ajung să fie nestăpâniți, nefericiți și nesiguri. Pe de altă parte, atunci când părinții tratează încăpățânarea mereu cu nuiaua, ei nu vor cunoaște frustrarea, și nici copilul nu va cunoaște acest sentiment.

(Din volumul „Viața familiei creștine” de John Coblentz)

**Ajută familia de mai jos
să ajungă la biserică**

Sărbătoare pentru copii

Biserica Baptistă din Chitighaz va organiza o serbare specială pentru copii, cu evanghelizare, la data de 1 iunie 2003. Programul începe deja sâmbătă, la 31 mai după-masă de la ora 14.00, cu activități pentru copii, cântări, jocuri și sport. Serviciul de duminică dimineața începe la ora 9.30–11.00, iar după-masă la ora 16.00 programul pentru copii, și la 17.00 va fi serviciu de evanghelizare. Musafirii zilei vor fi soții Szűcs Attila și Tünde, lucrători misionari din Oradea. Așteptăm toți copiii din regiunea noastră. Cei care vor să se încadreze în programul nostru să ne anunțe din timp.

„Avem foarte multe puncte comune”

Păreri și impresii despre pelerinajul la bisericile greco-catolice din nord-estul Ungariei

„Biserica Ortodoxă a avut un rol-cheie de-a lungul istoriei românilor din Ungaria, atât în păstrarea identității, cât și în menținerea limbii române. Ar fi bine să întărim aceste relații, să revenim la triumphiul școală-familie-Biserică” – și-a manifestat dorința **Maria Gurzău Czeglédi**, directoarea Școlii și Liceului Românesc din Giula, la sfârșitul pelerinajului de la Máriapócs și Hajdúdorog din ziua de 8 mai, organizat de Episcopia Ortodoxă Română, în colaborare cu Auto-guvernarea pe Țară a Românilor din Ungaria. „Tot mai de aceea am dorit să vizităm liceul greco-catolic din Hajdúdorog, ca să fie un model pentru noi toți în dezvoltarea colaborării dintre Biserică și școală” – ne-a declarat cu același prilej Prea Sfințitul Episcop Sofronie.

Despre pelerinajul elevilor români din Giula la bisericile greco-catolice din Máriapócs și Hajdúdorog v-am relatat în nr. 20 al *Foii românești* (paginile 3 și 7). Mai jos vă vom împărtăși părerile tinerilor și a organizatorilor acestei excursii.

Singurul pelerin de credință greco-catolică a fost **Janet Jurca**, elevă în clasa a 11-a a Liceului Bălcescu, originară din Bedeu.

– Pentru mine nu a fost o noutate să vizitez bisericile greco-catolice, deoarece eu am venit aici de mic copil, împreună cu bunicii mei. A fost ciudat, dar totodată foarte bine, să fiu acum aici împreună cu colegii și cu profesorii mei. Pentru mine nu este o noutate nici să merg la o biserică ortodoxă, deoarece sunt membră a corului școlii și noi am obișnuit să cântăm, de exemplu, și la Catedrala din Giula.

Majoritatea tinerilor au participat la această excursie din curiozitate, după cum mi-au mărturisit. **Anita Berényi**, **Maria Petrușan** și **Olga Cardoso**, eleve în clasa a 9-a, mi-au spus că lor le-a plăcut cel mai mult biserica din Máriapócs și icoana făcătoare de minuni. Pentru **Roland Ruja** din clasa a 11-a nu a fost o noutate prea mare acest drum, participând în mai multe rânduri la pelerinaje în România. Cel mai mult i-au plăcut mănăstirile din Bucovina. **Gavril Nemeș** din Mezőgyán, elev în clasa a 11-a, este botezat în credință reformată, dar s-a fost foarte încântat de ideea organizării unor astfel de pelerinaje. După ce au făcut cunoștință cu viața școlară a elevilor de la liceul greco-catolic din

Hajdúdorog, majoritatea tinerilor noștri cu care am stat de vorbă mi-au spus că ar alege cu plăcere o astfel de instituție, numai că le displace faptul că ar trebui să fie la școală și în zilele de sâmbătă. Însă au accentuat în unanimitate că ar fi bine dacă și la Liceul Românesc din Giula ar fi un cerc de artă plastică, în cadrul căruia să învețe, de exemplu, pictarea icoanelor, dar au subliniat că pe lângă ceea ce învață despre religie la orele de cultură și civilizație românească, ar fi necesare și ore de catehizare.

– *Discutând cu copiii, am aflat că ei au învățat deja despre greco-catolici la orele de cultură și civilizație. Credeți că acest pelerinaj le-a întregit cunoștințele în această privință?* – m-am interesat de la directoarea **Maria Gurzău Czeglédi**.

– Da, într-adevăr am vorbit despre această temă în cadrul orelor de cultură și civilizație românească. Elevii primesc anumite informații de bază, legate de creștinism, de schisma cea mare, de marile biserici, chiar ajungându-se până la Biserica Greco-catolică. Cred că această zi a fost în favoarea tinerilor și a noastră, a adulților, și a fost o zi constructivă în multiple domenii.

– *Și prin diferitele programe sporite din ultimul timp s-a văzut că școala românească din Giula întreține relații tot mai strânse cu Episcopia. Cum explicați acest lucru?*

– Biserica Ortodoxă a avut un rol-cheie de-a lungul istoriei românilor din Ungaria, atât în păstrarea identității, cât și a limbii române. Ar fi bine să revenim la triumphiul școală-familie–

Biserică. Totodată, în lumea noastră atât de agitată, când tineretul își caută locul și rolul în lume, și ei își pun întrebarea „cine suntem?” Poate îi ajutăm cumva să găsească răspunsul la această întrebare. Fără rădăcini, fără cunoaștere, fără o afinitate spirituală și sufletească, e foarte greu să trăiești, să supraviețuiești. Însă cunoscând toate astea, devii mai puternic și te confrunți mai ușor cu toate necazurile vieții.

– *Cum s-a ajuns până la realizarea ideii de a vizita, împreună cu elevii Liceului „N. Bălcescu”, bisericile din Máriapócs, Hajdúdorog și Episcopia Greco-catolică din Ungaria?* – l-am întrebat pe PS Sofronie, Episcopul Giulei.

– Intenția noastră a fost în primul rând să demonstrăm că nu suntem chiar atât de deosebiți, avem foarte multe puncte comune, o moștenire comună foarte importantă. Nu trebuie să uităm nici o clipă că până pe la anul 1700, când s-a făcut unirea cu Biserica Romei în Ardeal, până atunci toți am fost ortodocși. Ca să nu mai vorbesc și de alte aspecte, cele legate chiar de naționalitate, așa cum am putut auzi chiar și în biserica de la Máriapócs. Avem, așadar, foarte multe puncte comune și chiar din punct de vedere exterior. Intrând într-o biserică, primul lucru care este familiar este iconostasul, prezent și în bisericile pe care le-am vizitat. Greco-catolicismul este o Biserică, o parte a Bisericii Romei, dar o credință care, până la un punct, a fost comună cu credința noastră. Dar aceasta, la un moment dat s-a rupt de Biserica Ortodoxă, acceptând patru puncte deosebite față de ortodocși, așa-numitele „punctele florentine” din 1438–39, când pentru a se putea salva Constantinopolul de la pierire, s-a încercat o unire între Răsărit și Apus. Atunci, pentru a se face împăcarea, s-a stabilit că rășăritenii pot să-și refacă comuniunea de credință cu apusenii dacă acceptă patru puncte de credință. Primul papal, adică faptul că Episcopul Romei, Patriarhul

Occidentului este papă și este primul peste toți patriarhii, al doilea punct este așa-numitul „filioque”, înseamnă că Duhul Sfânt purcede și de la Fiul, nu numai de la Tatăl. Al treilea punct de credință: existența purgatorului, adică în afară de rai și iad există un loc curățitor, numit purgatoriu. Și al patrulea punct de credință este că Sfânta Împărtășanie, Sfânta Cuminecătură se poate face și cu ostie, cu azimă, adică cu pâine nedospită. Noi facem cuminecătura numai cu artos, cu pâine dospită. În rest, greco-catolicii au păstrat de la noi, din Ortodoxie toate celelalte. De aceea ei se și numesc catolici de rit bizantin, doar în Ungaria mai sunt numiți greco-catolici. Adică au în comun cu noi ritul bizantin și tot ceea ce ține de rit: calendarul, sărbătorile, modurile de sărbătorire, structura slujbelor care e parte a

parte din istorie, și din istoria noastră, vrem sau nu vrem. Și în al doilea rând, de la Dumnezeu și, mai ales, de la Maica Domnului mi-a venit această idee, pentru că la Máriapócs este o icoană făcătoare de minuni a Maicii Domnului. Scopul principal a fost vizitarea acestui loc de cinstire al Maicii Domnului. Această icoană făcătoare de minuni este cea mai cunoscută din Ungaria. Se știe că icoana care plânge devine făcătoare de minuni. Acestea sunt fenomene ale Maicii Domnului care nu aparțin ortodocșilor sau catolicilor, ci sunt universale pentru credința creștină. În altă ordine de idei, Maica Domnului nu este proprietatea nimănui, nici a ortodocșilor, nici a catolicilor, fie ei de rit latin sau bizantin. În momentul în care este Maica Domnului, normal că este maica tuturor celor care

Rugăciune în capela seminarului greco-catolic din Nyíregyháza. Alături de PS Sofronie stă episcopul greco-catolic Keresztes Szilárd

ritului, rânduielile călugărești (călugării lor se numesc bazilitani sau baziști, pentru că urmăresc regulile Sfântului Vasile cel Mare, după care se călăuzesc și călugării din mănăstirile ortodoxe). Așadar, nu suntem chiar atât de deosebiți. Totuși, încă nu suntem împreună, pentru că încă nu ne cuminecăm din același potir. Și până lucrul acesta nu se va întâmpla, este semnul că nu facem parte din aceeași comunitate de credință.

– *De ce ați considerat importantă organizarea acestui pelerinaj pentru elevii români din Giula?*

– Am socotit important, în primul rând, pentru că fac

sunt ucenici ai Domnului prin botez în numele Domnului Iisus. Planul meu este a-i duce pe copii la cât mai multe astfel de icoane din locurile unde numele ei este cinstit, în primul rând în România. Dar până atunci trebuie o familiarizare cu acest lucru. Pentru aceasta am socotit să facem prima dată un drum aici în Ungaria. Din punct de vedere tehnic a fost mult mai ușor și nu ai nevoie de pașaport și de trecut vamă. Cred că acest pelerinaj a fost pentru participanți o experiență prin care, venind dintr-o comunitate minoritară, au văzut că nu sunt singurii care au această credință, ci mai sunt și alții. Eva Iova

„Să nu uităm limba strămoșilor noștri”

La concursul de română pe țară

Conform tradiției, și în anul acesta s-a desfășurat Concursul de română pe țară pentru elevii din clasele 7-8 ale școlilor românești din Ungaria, organizat de Instituția de Învățământ Public KÁOKSZI din Budapesta. Întrecerea are de fiecare dată o fază în scris și una orală. Prima parte a fost alcătuită dintr-un test gramatical și o compunere la liberă alegere din patru teme date, iar lucrările au fost trimise pentru corectare încă în luna martie la Budapesta. Elevii care au obținut punctele necesare în scris, au ajuns la faza orală.

Ediția actuală a părții orale a avut loc la sediul din Giula al Autoguverării pe Țară a Românilor din Ungaria, la 22 mai. Precum la faza în scris, și acum elevii au fost împărțiți în două grupe: școli bilingve (Chitighaz, Giula, Micherechi) și școli unde româna se predă ca obiect de studiu (Apateu, Săcal).

Școlile bilingve

În prima rundă și-au dovedit cunoștințele elevii școlilor românești în două categorii: limba și literatura română; cultură și civilizație românească. Acum au concurat doar cei care au avut suficiente puncte în scris. Zece copii au pornit din ambele discipline și nouă din câte una. Pentru această competiție, din limbă și literatură elevii s-au pregătit cu tot ce au învățat la școa-

lă, iar pentru cultură și civilizație, care este tot un obiect de studiu, au folosit ca izvor de pregătire manualul

„Cunoștințe despre românii din Ungaria” de Lucia Borza.

Cunoștințele românești ale copiilor au fost apreciate de juriul alcătuit din Viorica Oros Fábrián, directoarea Secției de Naționalitate din

cadrul KÁOKSZI, dr. Maria Gurzău Czeglédi, directoarea Școlii generale și Liceului Românesc din Giula, și profesorul Gheorghe Marc din Giula. De la început s-a văzut că toți concurenții au fost emoționați. În același timp s-a putut constata că au fost bine pregătiți și preocupați de tematică, mai ales în discuțiile despre satul natal, despre sărbătorile, tradițiile și publicațiile românilor din Ungaria. Pentru a reda câte ceva din atmosfera întrece-

Româna ca obiect de studiu

În a doua parte a zilei s-au prezentat elevii școlii din Apateu și Săcal, unde româna se predă ca obiect de studiu, ca limbă străină. După reușitul test gramatical și compunere, la faza orală au ajuns opt copii, câte patru din cele două localități. Pentru această zi, concurenții bihoreni au fost pregătiți de profesoarele lor, Oláh Ildikó din Apateu și Cziczseri Tímea din Săcal, care ne-au informat că au venit

la Giula fără o instruire specială, cu bagajul de cunoștințe obținute în general la școală. După discuțiile mai mult lejere cu membrii juriului, acesta a trebuit să decidă asupra clasamentului. La predarea premiilor valoroase oferite de Instituția de Învățământ Public din Budapesta, comisia a apreciat evoluția copiilor și le-a atras atenția atât lor, cât și profesoarelor, ca în viitor să se străduiască să obțină cunoștințe mai temeinice de limbă română.

Rita Păcaș

„Perinița” pentru a 11-a oară

Vinerea viitoare, la 6 iunie, se va desfășura pentru a 11-a oară tradiționalul festival românesc „Perinița” la Centrul Cultural Român din Giula. Festivalul folcloric organizat de Autoguverarea pe Țară a Românilor din Ungaria atrage în fiecare an cel puțin zece echipe de dan-

suri populare sau formații corale din școlile generale românești din Ungaria. Cea mai nouă ediție „Perinița” va începe dimineața la ora 9.00, când echipele rând pe rând își vor prezenta repertoriul cu caracter popular pe scena din Giula.

— rip —

Concurs de recitare la Liceul Bălcescu

Miercurea viitoare, la 4 iunie, direcțiunea Liceului Românesc „Nicolae Bălcescu” din Giula organizează pentru liceenii săi un concurs de recitare din creațiile poetilor români din Ungaria. Participanții concursului vor prezenta în mod obligatoriu poezia „Pelerinaj” de Maria

Berényi și o creație la liberă alegere din poeziile scriitorilor Ilie Ivănuș, Lucia Borza, Lucian Magdu, Alexandru Hoțopan, Ana Crișan și Maria Berényi. Concursul se va desfășura în sala festivă a Centrului Cultural Român din Giula, cu începere de la ora 15.00.

R. P.

rii, citez câteva propoziții din răspunsurile celor mai buni.

„Cred că noi suntem mai bogați decât elevii maghiari, pentru că avem posibilitatea să învățăm și să cunoaștem la școală lumea și viața strămoșilor noștri români. Cred că merită să păstrăm graiul nostru de acasă și să învățăm limba literară românească, pentru că și cu aceste cunoștințe suntem mai valoroși. Limba română, limba mamei noastre, limba strămoșilor noștri nu-i voie s-o uităm niciodată. Și de aceea vreau să-mi continui studiile la Liceul Bălcescu.” (Adriana Martin, Micherechi)

„Mama-i româncă, iar tata ungar. Dar mama consideră important să vorbească cu noi românește, să nu ne uităm limba maternă. Biblia o citesc românește și sunt membru în Corul „Viva la Musica”. Deși îmi voi continua studiile la un liceu maghiar, nu voi uita limba mamei.” (Daniel Dan, Chitighaz)

Profesorii pregătitori pentru concurs au fost Maria Sarca Zombai și Florica Santău din Chitighaz, Anamaria Dulău Cozma, Ana Benye și Vasile Martin din Micherechi.

Premianții concursului de română

Școli bilingve

Limba și literatura română:

Locul I: Adriana Martin (cl. a 8-a, Micherechi)
Locul II: Ioan Casian Bun (cl. a 8-a, Micherechi)
Locul III: Daniel Dan (cl. a 8-a, Chitighaz)
Ioan Ianc (cl. a 7-a, Micherechi)

Cultură și civilizație românească:

Locul I: Betina Gurzău (cl. a 8-a, Micherechi)
Locul II: Adriana Martin (cl. a 8-a, Micherechi)
Nora Netea (cl. a 8-a, Micherechi)
Locul III: Daniel Ruja (cl. a 8-a, Micherechi)
Zoltán Cserhádi (cl. a 8-a, Giula)

Școli unde româna se predă ca obiect de studiu

Locul I: Nicoleta Barabás (cl. a 8-a, Apateu)
Locul II: Silvia Kiss (cl. a 8-a, Apateu)
Locul III: Gyula Szabó (cl. a 8-a, Săcal)

Cea de-a opta ediție a concursului de la Bichișciaba

Aproape o sută de copii români în împărăția poveștilor

Inițiativa Autogovernării Românești din Bichișciaba a ajuns sâmbăta trecută, la 24 mai, la cea de-a VIII-a ediție. Cu aproape zece ani în urmă s-a organizat primul concurs de povești pentru

din cele patru categorii s-au îndreptat spre încăperile corespunzătoare, urmând să spună câte-o poveste, snoavă, basm, povestioară, primind după aceea și câte-o medalie, drept răsplătă pen-

după cum a apreciat profesoara universitară dr. Mihaela Bucin, în numele juriului, competiția a dovedit că profesorii se străduiesc să găsească textele cele mai adecvate, iar elevii ne-au arătat că le învață cu multă conștiinciozitate. Se mai poate constata cu satisfacție că nivelul de „interpretare” a povestirilor și rutina elevilor crește de la o ediție la alta, deși mai există și acum probleme de accent și pronunțare (mai ales în privința vocalelor românești). Inițiativa de a spune pe de rost povești în limba română este, categoric, o acțiune constructivă și antrenantă (în ciuda criticilor multiple și permanente la adresa învățământului în limba maternă), pretinzând multe ore de pregătire și repetiție. Față de cifra-record de 107 participanți (acum patru ani), în anul acesta au sosit mai puțini elevi, dat fiind că în aceeași zi au mai fost organizate în Bichiș și alte programe culturale cu caracter de naționalitate. Ca în ceilalți ani s-a putut constata că de interpretarea cea mai bună, de succesul cel mai mare s-au bucurat snoavele și anecdotele spuse în grai local. Din păcate, basmele clasice din repertoriul românesc universal nu sunt prea agreate. Motivul este, mai mult ca sigur, că basmele sunt mai lungi, iar snoavele pot fi reduse în economia câtorva minute. Așadar, am auzit aventurile căprițelor și leilor, vicleniile vulpilor și iepurilor, dar am auzit și despre păcălelile feciorilor glumeți sau ale nevestelor înțelepte, care trag pe sfoară soacre și vecini răutăcioși. Iar fiind vorba despre un concurs, de pe acum se conturează tot mai mult anumite „linii de bătaie” dintre concurenți, ceea ce, la fel, contribuie la ridicarea permanentă a nivelului. Iar cei care urmăresc de ani în șir evoluția concurenților, aceștia pot vedea cum cresc și se dezvoltă de la un an la altul tinerele talente. Și putem fi siguri că despre cei mai buni vom mai auzi.

E. Illyés

tinerețel școlar românesc, atrăgând încă de la început mulți elevi din toate școlile generale românești sau în care se predă româna. Pregătirile, ca de obicei, au fost temeinice, „partea leului” revenind președintelui Gheorghe Gros, secondat cu competență de Gheorghe Marc. Și tot ca de obicei, după deschiderea festivă din curtea însorită a „Casei de povești”, membrii juriului și concurenții emoționați

tru participare. După câteva ore de concentrare atență, a urmat anunțarea rezultatelor. Atunci, în fața plinului, copiii cei mai buni, clasați pe primele locuri, au primit diplome și premii valoroase și, firește, laudele îndreptățite, sub privirile satisfăcute ale profesorilor și părinților însoțitori.

Atât se poate aprecia în rezumat. Dar concursul a cuprins iarăși constatări și învățăminte multiple. Așa

Câștigători

Școli în care româna se predă ca obiect de studiu

Cursul inferior:

- I. Daniel Becan, cl. a 3-a, Cenadul Unguresc
- Alexandra Țegle, cl. a 3-a, Apateu
- III. Csilla Péter, cl. a 4-a, Apateu

Cursul superior:

- I. Marta Szabó, cl. a 8-a, Săcal
- II. Bianca Tarsoly, cl. a 5-a, Apateu
- III. Petru Pavel Unc, cl. a 8-a, Leucușhaz

Copiii din Darvaș, debutanți la concursul de povești

Câștigători

Școli bilingve

Cursul inferior:

- I. Jenifer Iuhas, cl. întâi, Micherechi
- II. Nicoleta Țicudean, cl. a 3-a, Micherechi
- III. Dorottya Jurca, cl. a 2-a, Bedeu

Premiu special:

Erica Bigu, clasa întâi, Micherechi
Aneta Solcan, cl. a 3-a, Micherechi

Cursul superior:

- I. Greta Ruja, cl. a 6-a, Micherechi
- II. Ioan Ardelean, cl. a 7-a Chitighaz
- III. Emese Boda, cl. a 5-a, Giula

Premiu special:

Patricia Petrușan, cl. a 6-a, Micherechi
Sofia Jurca, cl. a 8-a, Bedeu

Zilele revistei „Formula AS” la Budapesta

O publicație pentru sufletul românilor

Centrul Cultural al României de la Budapesta ne-a invitat miercuri, 21 mai, la întâlnirea cu cea mai citită publicație din România, „Formula AS”, și cu di-

rectorul său, scriitoarea *Sânziana Pop*. Au mai participat din partea redacției doamna *Rodica Demian* și domnul *Luian Ignat*.

În multitudinea publicațiilor din România care invadează chioșcurile de ziare, unele de calitate, majoritatea de o valoare îndoielnică, lipsind profesionalismul celor care le produc, „Formula AS” strălucește prin calitate și trezește interesul cititorului din România și din diasporă, ajungând să fie citită de aproape 6 milioane de români, dacă punem la socoteală și pe

românii din Cadana și SUA. Pornind de la un tiraj de 25.000 de numere, ea a ajuns la 300–400.000 de numere în timp ce tirajul celorlalte reviste din România este în scădere. Secretul acestui mare succes ni l-a prezentat *Sânziana Pop*, sufletul acestei reviste de excepție.

Marea credință în Dumnezeu, forța extraordinară a rugăciunii și conștientizarea valorilor spirituale ale ortodoxismului sunt bazele de la care pornește directorul revistei „Formula AS”. Structura revistei, prin rubricile sale, se adresează unui cititor divers, interesat de religie, de o viață trăită mai naturalist și mai sănătos. Sfatul practic și rețetele provenite din medicina populară, paginile pentru tineret și implicarea în problemele grave ale ecologiei, cum ar fi situația de la Roșia Montana, abordarea militantă a politicului și ajutorul material pe care fundația revistei îl acordă persoanelor sărace și multor mănăstiri din România sunt elemente care au făcut din „Formula AS” o publicație de o mare audiență.

Cu aceeași exuberanță binecunoscută, care uneori a dus-o până la lacrimi,

Sânziana Pop ne-a vorbit la Centrul Cultural despre frumusețile naturale ale României puse în pericol datorită nesăbuiței și fugii după bani a unor indivizi, a făcut o critică la adresa politicizării și a lipsei de profesionalism a presei din România, ne-a vorbit despre puterea rugăciunii și miracolul credinței.

Dialogul *Sânzianei Pop* cu publicul a fost încheiat de Prea Sfințitul Episcop *Sofronie*, care prin cuvinte alese a felicitat revista și pe

directorul său, a binecuvântat acțiunile umanitare și de credință pe care le inițiază „Formula AS”, numind-o „un balsam pentru sufletele noastre”.

În această perioadă de tranziție din România, în care multe valori sunt pe cale să dispară, revista „Formula AS” aduce în casa multor români speranța și încrederea, ea prezintă „o țară reală pe care o pune la dispoziția tuturor”.

Mihai Felician Cozma
Budapesta

Activități variate la „Săptămână românească” din Apateu

Juriul apreciind povestirile elevilor

Din inițiativa autoguvernării românești locale, între 12–17 mai, la Căminul cultural din Apateu s-au desfășurat Zilele Românești. În fiecare după-masă, programe variate au așteptat nu numai elevii, tineretul școlar, ci și părinții și ceilalți locuitori ai comunei. „Zilele” au început cu o după-masă de dans. Sub îndrumarea instructorului *Florea Crișu* din Oradea s-a încins un adevărat „joc”, la care copiii participanți au putut învăța pașii dansurilor românești. Într-o altă zi s-a ținut un program de gătit. Sub genericul de „Gusturi românești” au fost pregătite mâncăruri specifice din bucătăria românească, cum ar fi o ciorbă delicioasă sau gogoși cu brânză și mărar. Munca din bucătăria școlii a fost coordonată de profesoarele *Maria Dragui Teberan*, *Pántya Józsefné* și *Kormányné Virányi Ilona*. Sub titlul „Arici Pogonici” a fost organizat și un concurs de povestire, la

care cei mai buni participanți au primit diplome și cadouri.

Tot în cadrul „Zilelor Românești” s-a organizat un program compus „Să călătorim prin România”, cuprinzând o expoziție foto-documentară care a ilustrat frumusețile naturale și culturale ale României, întregite prin diafilme, pregătite de profesoara *Papp Eva*, dar și prin povestirea unor impresii personale. Iar profesoara *Oláh Ildikó* a prezentat portul popular românesc din diferite regiuni etnografice ale României.

Inițiativa autoguvernării românești, sprijinită financiar și de Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice” s-a încheiat sâmbătă cu o excursie la Oradea. În metropola de pe Crișul Repede, pe copiii și profesorii lor din Apateu i-a așteptat, la fel, un program atractiv și divers, ca un moment culminant al acestei săptămâni bogate.

Ecaterina Szűcs

Cu o zi mai târziu, tot în cadrul Zilelor revistei „Formula AS”, la Centrul Cultural Român din Budapesta a evoluat Grupul folcloric „Iza” din Hoteni, condus de *Ioan Pop*. Oferind un concert „de zile mari”, folosindu-se de instrumente muzicale vechi, membrii grupului au asigurat o atmosferă minunată, antrenând întreaga asistență. Până la urmă, toată lumea, în frunte cu ambasadorul *Călin Fabian*, „a intrat în joc”, admirând și aplaudând la nesfârșit virtuozitatea instrumentiștilor din Hoteni, pe care nu-i vor putea uita prea ușor.

Foto: Aurelia Nemeș

Cercetările românilor din Ungaria continuă și în 2003

Cu două săptămâni în urmă, la 17 mai s-a ținut la Giula ședința Adunării Generale a Comunității Cercetătorilor Români din Ungaria. După informațiile primite de la președinta *Elena Csobai*, membrii Adunării Generale au dezbătut două puncte de pe ordinea de zi: raportul despre activitățile din anul 2002 și planul de lucru pentru anul 2003. În cadrul planului de lucru, cercetătoarele *dr. Ana Borbély*, *dr. Maria Berényi*, *Emilia Martin Nagy* și *Elena*

Csobai s-au angajat la continuarea și terminarea monografiei *Giulei*, iar alți membri s-au angajat la munca de cercetări legată de proiectul *Micherechi* pentru revitalizarea folosirii limbii române în această localitate. Bineînțeles, și în anul acesta se vor publica revistele „Izvorul” și „Lumina”, la redactarea cărora membrii Institutului de Cercetări și, în același timp, ai Comunității Cercetătorilor, vor contribui cu lucrări de specialitate. Deoarece Insti-

tutul de Cercetări al Românilor din Ungaria anul acesta a împlinit zece ani de la înființare, cercetătorii vor să redacteze o broșură cu activitățile Institutului și să aniverseze în cadrul Simpozionului din toamnă.

Alături de acestea, se planifică și organizarea unor expoziții la sediul UCRU: 70 de ani de la moartea lui *David Voniga*, redactorul revistei *Lumina* și alte expoziții ale artiștilor plastici români din Ungaria.

Rita Păcș

Uită-te, acceptă-mă, iubește-mă...

Lumea văzută din fotoliu rulant

Tudor Găman, un sibian care de ani de zile își duce viața într-un cărucior cu roțile, încearcă să intre în Cartea Recordurilor. Bărbatul vrea să fie primul om care face turul lumii în cărucior. Găman a plecat la sfârșitul săptămânii trecute în călătoria vieții sale, alături de un însoțitor care îl va urma pe tot traseul. Sibianul a mai parcurs în același mod și alte itinerarii, dar pe distanțe mai scurte. În 1997, Găman a refăcut drumul lui Badea Cârțan până la Roma, în 1998 un mini-tur al Europei, iar în 2000 a încercat să facă un pelerinaj până la Ierusalim, dar s-a oprit în Turcia din cauza lipsei banilor. Despre aventura de acum a sibianului, postul Discovery va face un reportaj. Este poate și simbolul faptului că Tudor Găman a pornit la drum pe data de 9 mai, tocmai de Ziua Europei. Cu nouă zile mai târziu, la 18 mai, a trecut prin Seghedin, iar la 20 mai prin Budapesta.

– Scopul acțiunii este de a intra în cartea recordurilor. Nu este nimic mai mândru pe lumea asta decât când tricolorul țării tale, steagul țării tale îți flutură în Cartea Recordurilor, mai mult de atât, să vină din partea unui om în situația în care sunt eu. Singurul lucru ce mă consolează în această viață este că nu știu mersul pe două picioare, iar ca o beletristică: ceea ce pot regreta, nu m-am dat niciodată pe schiuri. Acest traseu însumează 34 de țări, 41.122 km în decurs în 763 de zile. E un traseu lung, frumos, dar nu imposibil. La această acțiune au venit în ajutorul meu Ministerul Afacerilor Externe, ca sponsor principal primăria municipiului Sibiu – anunțându-mă primăriilor respective pe tot traseul –

ambasadele și consulatele românești din țările prin care trec. Pe urmă, oameni de suflet ai Sibiului, diferiți sponsori, însă un singur lucru regret în această acțiune, că nu am găsit nici o înțelegere, nici o modalitate de a înțelege din partea celorlalți sponsori de a obține un celular, pentru a ține legătura cu țara, cu consulatele, cu ambasadele.

– E greu de imaginat viața legată de un scaun. E foarte dificil?

– Viața în scaun pentru mine este ca și cum ar sta cineva pe un alt scaun normal. Singurul lucru care mă consolează în această lume este că nu știu să merg pe două picioare, iar resemnarea s-a transformat în tenacitate: întotdeauna mi-a plăcut să fiu independent, să nu depind de nimeni. Bineînțeles, când mă urc într-un mijloc de transport trebuie să fiu ajutat, dar în rest sunt independent.

– Trebuie să ai forță fizică, dar și sufletească...

– Le am, mulțam lui

Dumnezeu. Aceste două mă domină.

– Sunt emoționat când stau acum de vorbă cu Dvs., pentru că sunt convins că întrebările mele sunt stupide. Dar e foarte greu să-mi imaginez o viață pe care o trăiești Dvs. De exemplu, cum v-ați pregătit pentru acest drum?

– Această acțiune am pregătit-o cu un an și jumătate înainte de a pleca la drum. Și asta nu înseamnă printr-o alimentație adecvată, cum fac sportivii. Eu am mâncat și pâine și slănină. Dar să revin puțin la întrebarea Dvs.: eu privesc din scaunul meu rulant lumea, exact cum o privești Dvs. de pe picioare. Eu nu văd nici o diferență, ba mai mult și am și un moto, dacă doriți: anul 2003 este anul internațional al omului cu handicap și acesta este ceva. Sunt alții mult mai necăjiți ca mine, eu sunt „boier” față de alții.

– Știi că aveți și familie. Acum așteptați cel de-al doilea copil...

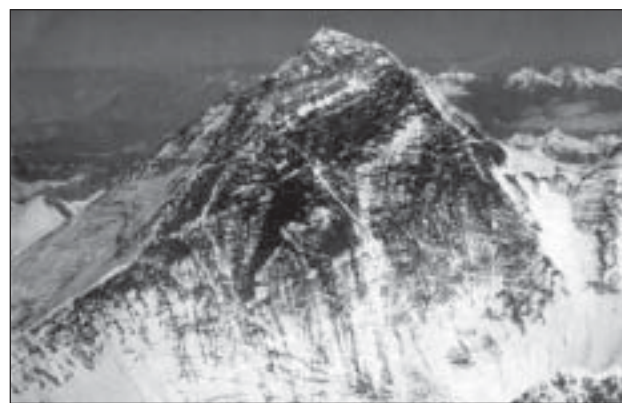
– Fiecare avem dreptul la viață, la iubire, la un cămin al nostru. Prin acțiunile pe care le-am întreprins – traseul Badea Cârțan, mini-Europa, turul României, acum acțiunea aceasta – am vrut să demonstrez lumii, mai mult ca atât, omului de lângă mine, că pot face față și ca cap al familiei. Deci, din punct de vedere genetic, nevasta mea e sănătoasă, e validă. Mai mult de atât, dacă eu n-am putut să dau din picioare, barem băiețelul meu să dea.

– Mediul care vă înconjoară, cei de acasă cum au primit angajamentul Dvs. de a face turul lumii?

– S-o iau cu nevasta: la început era să divorțăm din cauza asta. Dar văzând că dau înainte, mi s-a pus pata, nu mai are cum să mă oprească, s-a împăcat cu ideea. Și acum e mândră de ceea ce fac. Prietenii sunt și ei mândri, mult mă admiră prin curajul pe care îl am. Cred că omul trebuie să aibă curaj, trebuie să ai voință. Să vrei, că se poate. Și dacă omul vrea, reușește. Sunt privit cu mândrie, unii chiar spunând că „ești un ambasador al orașului de unde vii și al țării”, dat fiind faptul că pe mine este tricolorul românesc printr-un trening.

Petru Cîmpian

Românii pe „acoperișul lumii”

Un grup de alpiniști români a reușit escaladarea celui mai înalt vârf din lume, Everest (8.848 metri), situat în lanțul Himalaya. Potrivit unui comunicat al Ministerului român al Tineretului și Sporturilor, primul care a ajuns pe Everest, în cursul dimineții de joi, 22

mai, este **Teodor Tulpan**, urmat apoi la câteva ore de **Lucian Bogdan** și **Marius Gane**. Primul român care a escaladat vârful Everest este **Constantin Lăcătușu**, pe 17 mai 1995, ca membru al unei expediții internaționale conduse de un alpinist din Noua Zeelandă.

Cartea își caută cititorul

În primăvara acestui an, în îngrijirea Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria și a Editurii NOI, cu binecuvântarea PS Episcop Sofronie a apărut ediția a II-a revizuită a volumului regretatului părinte vicar Teodor Misaroș intitulat „Din istoria comunităților bisericești ortodoxe române din Ungaria”. Cartea oferă o vastă prezentare a comunităților ortodoxe din

localitățile populate și de români, a istoriei lor, a valorilor religioase ortodoxe din sate și orașe.

PS Sofronie, întâistătătorul turmei credincioșilor ortodocși români, evidențiază în introducere valoarea deosebită a acestei cărți: „Ea vine să acopere un important gol din trecutul nostru spiritual și aduce un plus de lumină asupra a ceea ce a fost și un spor de nădejde pentru ceea ce Dumnezeu va binecuvânta să fie. Munca stăruitoare și trudnică a Părintelui Misaroș a fost una de pionierat, de desțelenire. Puținătatea izvoarelor, fructificată la maximum de autor, limitarea accesului la documente, ușor de înțeles având în vedere perioada când a fost elaborată, fac din cartea aceasta un instrument de primă mână pentru viitorii cercetători ai vieții românești de la granița apuseană a României și până dincolo chiar de Tisa.”

Ediția nouă se deosebește de prima prin introducerea fotografiilor tuturor bisericilor ortodoxe române din Ungaria, iar un scurt epilog prezintă schimbările din ultimii ani.

Volumul părintelui Teodor Misaroș poate fi cumpărat (sau comandat) de la sediul Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria (Giula 5700, str. Gh. Doja nr. 8). Prețul cărții este 500 de forinți. (Cartea poate fi procurată și de la Liceul N. Bălcescu din Giula, str. Liceum nr. 2.)

Pentru cititorii *Foii românești*, care ne vor retrimite acest cupon și copia avizului poștal de trimitere a costului cărții, o vom expedia în mod gratuit.

Numele și prenumele:

Adresa:

☐ Da, aș vrea să primesc un exemplar din volumul „Din istoria comunităților bisericești ortodoxe române din Ungaria” de Teodor Misaroș.

Mii de stele au acoperit scena și publicul din Skonto Hall, Riga, în seara zilei de 24 mai, când capitala letonă a găzduit cea de-a 48-a ediție a *Eurovision Song Contest 2003*. Cei care au văzut transmisiunea în direct de peste trei ore au avut parte de o adevărată sărbătoare a cântecului și a bucuriei – peste 6.000 de spectatori și 150 de milioane de telespectatori.

Concursul Eurovision este unul din cele mai vizionate evenimente culturale din întreaga lume, de aceea am așteptat și eu cu nerăbdare să văd oare cum organizează o țară baltică această competiție internațională. Și am rămas uimită de perfecțiunea și profesionalismul în care a decurs întregul spectacol. Cei doi prezentatori: laureata ediției de anul trecut *Marija Naumova* și cântărețul *Renars Kaupers*, component al grupului rock *Brain Storm*, au fost la înălțime: eleganți, cu o apariție scenică impecabilă, fără nici cea mai mică ezitare pe tot parcursul transmisiunii. Cred că telespectatorii au

TURCIA – gazda Eurovision 2004

fost impresionați din primele momente, când s-a făcut legătura directă cu doi astronauți aflați la bordul unei stații spațiale și cu renumitul interpret de muzică ușoară *Elton John*, care se afla tocmai la Viena și care a fost aplaudat în picioare de publicul din Skonto Hall când și-a ridicat glasul pentru cei care suferă de maladia SIDA.

Apoi, într-un decor și efecte de lumini captivante, și-a luat startul competiția de muzică ușoară. Interpreți din 26 de țări au adus pe scena din Riga și în fața milioane de telespectatori din întreaga lume melodii ritmate, fără intonații false, cu coregrafii bine puse la punct. Timp de trei ore, mii de stegulețe ale diferitelor națiuni europene au fluturat în public, parcă ar fi fost o seară închinată păcii și înțelegerii între popoare.

Mult așteptata melodie a *Nicolei*, reprezentanta Ro-

mâniei, a răsunat în complexul polivalent în ultimele minute ale competiției, ea urcând pe scenă a 24-a.

ra încingându-se la maximum pentru că până în ultima clipă s-a dat o luptă crâncenă între Belgia, Tur-

ției Eurovision. Sertab Erener, care a interpretat cântecul „Every way that I can”, a fost urmată de grupul belgian *Urban Trad* (165 de puncte), pe locul trei clasându-se formația *t.A.T.u* din Rusia (164 de puncte).

Sertab Erener

Șigură pe ea, Nicola și prin ea România a obținut în final locul zece, cu un total de 73 de puncte. Nicola a obținut pentru piesa „Don't Break My Heart” cele mai mari punctaje de la Rusia – 12 și Spania – 10. Performanța Nicolei a fost impecabilă, în schimb coregrafia dansatorilor care au însoțit-o pe scenă, sinceri să fim, n-a avut prea mult sens și nici fantezie.

După evoluția celor 26 de participanți a urmat jurizarea făcută de către fiecare țară în parte, atmo-

sferă și Rusia. S-au dat, bineînțeles, și câteva voturi corecte din punct de vedere politic, dar punctul pe „i” l-a pus Slovenia, care prin cele zece puncte acordate Turciei a clasat-o pe cântăreața *Sertab Erener* (39 de ani) pe primul loc cu un total de 167 de puncte. Victoria a adus câștigătoarei un disc de aur și conferă Turciei dreptul de a organiza următoarea ediție a competi-

Cea de-a 48-a ediție a concursului Eurovision s-a încheiat cu interpretarea melodiei câștigătoare, în decorul unui superb foc de artificii. Iar noi nu putem spune altceva decât că am petrecut o seară minunată, care ne-a făcut să simțim că aparținem unei mari comunități de pe Planeta noastră. Mulțumim Letonia! Bravo Turcia!

I. Kaupert

t.A.T.u.

Nicola

Povestiri românești

„Poveste cu popa și cu diacu” (Snoavă moldovenească)

Îi bun. Iera pi la noi pin comună, frate Ghiță, un popă sau un preot, – cum îi ziceț dumnevoastă? Amu cum vrei să-i spui? No, hai, ce-om mai întinde vorba?

Popa nost, ce să vezi, îi cam plăceau femeile. Ei, iera o comună așa cam doi-trii kilometri di la comuna di la care făcea sârvice, o pus uochii colo pe o nevastă frumoasă.

„Aah! – popa să gânde, – uare cum m-aș pute iubi io cu Mărica?”

Bine, întră în voarbă cu nevasta. Neveste-i zice Mărică și bărbatu-său iera un uom gospodă, bun gospodă, și ie ține mult la bărbatu ii. Ce să vezi, întră în voarbă, da' iera preten bun și cu diacu – poate i-o plăcut și la diacu femeile, – întră în voarbe cu Mărica. Popa, ce să vezi, avea un țap pi-acolo prin grădină, îl ținută cam bine, iera gras țap, bine, bun da' mîncat! Unsur, săus acolo, țap. Apîi cân' vorbește a doua uară cu Mărica:

– Ce zici, Mărică, cum ar fi socoteala de-așa, cum ar fi dincolo?

– Bine – zice Mărica – am pute ca pă mine, dacă dumneț, părinte, – zice – ai aduce țap ăla să-l mîncăm, să ne vesălim, așa laolaltă.

Bine, popa și-o luat la ini-mă socoteala că nu o uită pe Mărica, ie țap, îl duce la ie acasă. Da' Mărica, ce să spui, îi spune la bărbatu-său, lu' Ion:

– Coată, Ioane, că popa are să viie cu țap! Da' când

are să între pă vranuță, tu pune mâna pă ruda porșorilor, apu-i traje popii două-trii! Fuje iel atunci și lasă țap, ș-atunci ne rămâne noauă, și-l mîncăm noi, nu ne mai tre-buie să ne-ncurcăm cu popa, și să mă iei la bătaie, pe când îi luau pin iscoade și-i afla că...

Bine. Iacă după voarbele ale, și vine și popa cu țap. Întră acolo pe vranuță, să bagă în curte. Iaca luon ieșe di după șură cu o rudă di-a porșorilor: poc! poc! la popa. Nici una, nici două, da-i bătaie! Fuje popa cătu-l țin picioarele, pierde și pălăria pe-acolo, fuje acasă.

Cîn' vine-acasă, aproape de casă, de cine da' cu uochii-nții? De dascăl, de diac, – cum spunem noi. Popa, – am uitat să spui, – ave on cal de călărie, zice căta diac:

– Mă diece! Uită ce-i socoteala cu mine: io am dus on țap colo la Mărica, și – zice – ia ce am păfît-o. Da' ia să vez tu că ce-i cu țap ăla? Le calu mne și te du pîn-acolo, ca să nu te duci pe jos. Îi da o fugă răpide!

Încalcă diacu pe cal, să duce acolo. Da' Mărica cam știie ce gând o să aibă popa.

– Coată – zice căta luon, căta bărbatu-său – că acuma are să trimată popa pă diac, apoi – zice – grijă rudă fi-i traje și diacului vo câteva, să rămâie și calu!

Iaca numa sosăște și diacu! Întră pe vranuță. Cum întră pe vranuță, luon pă după șură, cu ruda, apoi da-i! da-i! Sare diacu jos de pe cal, tunde-o la fugă! luon

pune mâna pe cal, pe frâuul calului, îl bagă în grajd! Ei, acuma și țap-u-i lângă cal!

Fuje, fuje diacu cât îl țin picioarele, fără pălărie, apoi popa, ascuns și pi dincoace, – ca să nu ieie sama preuteasa că-n ce fel de treburi umblă iei, – și pi dincoace, și pi dincolo, iacă că da' cu uăchii da' diac:

– No, – zice – diece, – încet așe, știi, ca să nu-l ieie sama preuteasa, și să nu-l înțeleagă, zice: – Diece, n-ai văzut – zice – cumva pe mehe-he?

– E-e-e, văzut-am io – zice diacu – pe dracu să te ieie! Da' să știi – zice – că și niha-ha-ț-o rămas acolo! Apu din rudă și miie mi s-o ajuns!

Așe dară cam așe o fost poveste cu popa și cu diacu. Acuma putem să plecăm la masă, dacă v-aț adus d-acasă; că uom cu uom așe să-mbie, care are nas, nu viie!

(După culegerea lui Ovidiu Birlea)

„Din fabulele lui Esop”

Măța și cocoșu

Măța, prinzând on cocoș și vrând să-l mînce cu pricină binecuvîntată, îl învinovățiră, zicând că-i da' prisos oame-nilor, căci străgă noapte și nu-i lasă să să hodinească. Cocoșu îi răspunsă că pîntru folosu lor le face așe, ca să-i deștepte la lucrurile ce au da' făcut. Da' măța iară îl învinușă, că-i fără da' rușine și împotriva firii, fiindcă calcă pă mama și pă sorile ii. Iară cocoșu îi răspunsă că și așe tăt în folosu stăpînilor lui le face, ca să capete uoaia multe. Atunci măța îi zisă:

– Cu tate că tu iești bun pîntru multe lucruri și că ai răspunsuri adevărate, da' io n-oi rămâne flămîndă!

Și așe, până la urmă, tă' l-o mîncat.

ÎNVĂȚĂTURA: Fire ce re da' bunăvoie păcătuiește: și da' nu cumva su' chip bun și adevărat poate face asta, da' și dacă gîndește să facă rău, – zică cine ce-a zice – acărcum poate, până la urmă îl și face.

Vânătorii și castorul

Castoru îi on animal cu patru picioare și trăiește în apă. Doctorii spun cum că coaiele castorului is leacuri la multe boli, d-aceie vânătorii îi gonesc mai mult pîntru coaiele lor; adecă castorii, cunoscând lucru aista, is apucă singuri coaiele cu dinți și le leapadă ca să le afle vânătorii și să le ducă, lasându-i pă ii în viață.

ÎNVĂȚĂTURA: Așe fac oamenii cii înțelept pîntru mîntuire sufletelor lor și pîntru viața lor. Ca să scape da' primejdii da' moarte, nu li-i jele, nici nu le pare rău da' tătă avuție lor, numa ca să scape din brîncile tălharilor și a vrăjmașilor și să-ș mîntuiască sufletele da' la moarte.

*Esop, Aisopos, (n. 620–560, î.e.n.), fabulist grec, originar din Asia Mică.

Am citit că...

Mai dăunz, Nelu m-o trimăs la on hortac d-a lui după ceva pālanturi da' pene care înfloresc tăt anu. Io, cole cătă-nșarate, m-am cotat o coșară, m-am pus pă bițicli și m-am dus să-i împlinesc cerere. Mărgînd io mereuaș – că da' grabă amu nu-s putincios, – odată numa aud cum că cineva mă grăiește pă nume. Mă uit încoace, mă uit încolo, da' nu vād pă nime în părțile din care mi s-o părut că vine glasu. N-am avut ce face, m-am oprit io cu bițicli, m-am mai uitat jur-împrejur, când iară-m aud io numele, d-amu cam rîzînd: adecate on tînăr, aproape da' vrîsta lu' Nelu, da' su' streșina căsi lui – tumna is fește cîternele dup-o scară lungă, – mă grăiește și-m spune c-ar vre să vorbască cu mine. „Bine”, îi spu io, și cu asta mă și-ntorc cătă casa lui.

No-amu, dăuarece o văzut iel că nu-s sigur că cu cine vorbăsc, – batăr că știem io că a cui îi casa aceie, – îm spune numele și că din care viță să traje. Perse că așe dăloc m-am dat io sama că cu cine stau în față, și că cine vre să vorbască cu mine, bunăuara că-i voarbă da' nepotu lu' Vășile Stăvaru, cu numele tă' Vășile Stăvaru.

Bogăt și dăstul că, dup-o voarbă-doauă, începe să-m povestească cum că iel o auzit din loc sigur cum că județenii vre să ne „dăsfîințeze poșta” – cu voarbele lui fie spus, – și că la una ca asta iel, împrună cu cățva hortaci d-ai lui, s-or hotărât să înainteze o cerere, cu cel puțin o sută da' suscrieri, la conducere da' care să fiie și satu nost, dăuarece ne-ar aduce pre multe năcazuri

dac-am rămâne fără poștă d-amu și pînă-n veci. Da' m-o și înșirat o mulțime da' primejdii care ne așteaptă la o treabă ca asta.

Sîncer să fiu, io numa am tăcut și am ascultat, mai ales pîntru că și io am citit și am auzit da' planurile așe, vinite din parte guvernului, da' nici pîn cap nu m-o trecut cum că așe s-ar referi și la satu nost, băsamă și d-aceie dăuarece, da' când mă știu, noi tădauna am avut poștă și poștaș, da' poate și d-aceie, dăuarece satu nost nu să-nșiră pîntră cile mai mice sătulețe, ctiar și dacă nu trăim aici mai mult d-o miie da' suflete.

Dup-o vreme, când m-am dat io sama că ar trăbui și să-i răspund lu' Vășălica, dăloc i-am făgădit că și io, da' și familie și neamurile noaște mai d-aproape s-or suscrie cici a fi gata cerere. După așe ne-am dăspărfit și care da' care am măs în treaba lui.

E, da' când am vinit io cu pālanturile și am ajuns lângă iel, Vășălica iară m-o grăit da' colo da' sus, spunându-mi cum că n-ar strica dacă dăspră năcazu nost aș scrie și în Foaie românească, dăuarece și Foaie ar ajunge în pericol, dacă am rămâne fără poștă în sat, că atunci nici așe n-am căpăta uișagu nost cum l-am căpătat pîn-amu.

Ce-i drept îi drept, cu Foaie și poșta și pîn-amu am avut noi problemele noaște, apu n-ar fi bine dacă în viitor și așe s-ar mai spori...

Vă dorește sănătate cât mai bună și numa bine:

Ion Podaru
pensionar

Glume cu... dăspărțite

La judecătorie o muiere să ponoslește:

– Domnule judecător, bărbatu-mne m-o lăsat amu-s zece ani.

– Și aveț prunci? – o întreabă judecătoru.

– Da, opt! Cel mai mare-i da' noauă ani, cel mai mic numa da' șasă luni.

– Da'-i zis că te-o lăsat amu-s zece ani.

– Așe-i. Numa că, din când în când, vine și-ș cere iertare.

Ionită cătă hortacu-so Ghiță:

– M-am dăspărfit da' nevastă-me.

– Cum așe, omule? că doară iera o muiere bună, mîndră și harnică.

– Așe-i. Da' m-am gîndit c-a fi mai bine dacă altu u-a face năfericită.

Cupa prieteniei la Leucușhaz

„Copiii sunt copii și totdeauna vor să câștige”

Am ajuns cu puțină întârziere la terenul sportiv de la Leucușhaz, aflat în fața școlii generale, școală unde în ziua de 23 mai nu s-a ținut nici o lecție. Și totuși școala și împrejurimile ei nu erau pustii. Chiar din contră. Au fost mai mulți decât într-o zi obișnuită, deoarece atunci s-a organizat „Cupa Prieteniei”, o întrecere sportivă a școlilor românești din țara noastră.

Când am sosit la fața locului, m-a întâmpinat o imagine încântătoare, o cavalcadă a culorilor, de parcă aș fi sosit la Carnavalul de la Rio. Am ajuns tocmai la finalul deschiderii competiției, când elevii echipați în tricouri verzi, roșii, albastre, galbene ș.a.m.d. erau adunați în careu, așteptând începerea întrecerii. Micii sportivi sosiți din județele Bichiș, Bihor și Csongrád au ascultat cuvântările de deschidere ale organizatorilor și gazdelor. Ei au fost salutați de reprezentanții ATRU, de directorul școlii din loc și de președintele Autogovernării Românești din Leucușhaz. Acest sat s-a dovedit în repetate rânduri drept gazdă bună a unor asemenea competiții sportive. Unele dintre edițiile trecute ale acestei cupe au fost deja găzduite aici, ba mai mult – în ultimele vremuri – și în timpul iernii se organizează în această localitate o zi sportivă. Este vorba despre „Cupa Carnavalului”. Aici condițiile sunt optime, dar pe lângă aceasta, cei din Leucușhaz știu să creeze o atmosferă fantastică, care face ca toată lumea – atât elevii și profesorii, cât și suporterii – să se simtă minunat cu ocazia acestor întreceri. Dealtfel, se zvonește că în viitor „Cupa Prieteniei” se va organiza permanent la Leucușhaz.

Și ediția actuală a cupei s-a desfășurat într-o atmosferă plăcută, aducând elevilor bucuria de a învinge, bucuria de a fi împreună și a juca fotbal și handbal. Dar aceasta, după cum am aflat de la profesorul în pensie Mihai Ianc, președintele Autogovernării Românești din Crâștor, nu a fost întotdeauna așa.

– Am fost profesor la școala generală din Giulia, când la începutul anilor 70 am inițiat „Cupa Coșbuc”. Atunci în cadrul acestei întreceri a fost încă

numai handbal, deoarece la Giulia nu aveam decât un singur teren. Nu aveam condițiile necesare pentru o competiție mai mare, cu mai multe discipline. Am vrut să depunem bazele unei cupe, care să devină tradițională.

– Dumneavoastră, ca profesor de educație fizică cum vedeți, se poate face deosebire între generații din acel punct de vedere că oare care generație a fost mai talentată, cea din anii 70 sau generația de azi?

– Nu aș putea face deosebire și, de fapt, nici nu este important acest lucru. Copiii sunt copii și ei totdeauna vor să câștige. Pentru mine a fost, și este și acum, ceva fantastic când copiii se bucură. Eu întotdeauna i-am sfătuit să participăm și să încercăm să învingem, dar dacă nu reușim, nici atunci nu e nici o tragedie. Prin aceste întreceri câștigă sportul, mișcarea sportului de mase.

Profesorul Ianc, de data aceasta, a fost la Leucușhaz ca simplu suporter, care i-a însoțit pe elevii școlii generale din Crâștor și care, firește, le-a ținut pumnii.

„Cupa Prieteniei” s-a terminat cu înmânarea cupelor și a medaliilor.

Adam Bauer

Rezultatul final
al „Cupei Prieteniei”

Fotbal băieți (clasele 5–6)

1. Leucușhaz
2. Giulia
3. Jaca

Fotbal băieți (clasele 7–8)

1. Leucușhaz
2. Giulia
3. Apateu

Fotbal fete

1. Chitighaz
2. Leucușhaz
3. Jaca

Handbal băieți

1. Giulia
2. Jaca

Handbal fete

1. Șercad
2. Leucușhaz
3. Jaca

Știri pe scurt

Adrian Mutu
în echipa ideală

Internaționalul român se numără printre cei 11 jucători incluși în echipa ideală a campionatului de fotbal al Italiei, ediția 2002–2003, grație evoluțiilor foarte bune din acest sezon, în care a reușit să înscrie 18 goluri pentru formația sa, AC Parma. Iată cum se prezintă acest „dream team”, realizat de agenția Datasport, pe baza notelor acordate de marile publicații din Italia: Taibi (Atalanta) – Thuram (Juventus), Sensini (Udinese), Maldini (AC Milan), Cesar (Lazio) – Davids (Juventus), Appiah (Brescia), Nedved (Juventus), Bachini (Brescia) – Del Piero (Juventus), Mutu (AC Parma). Antrenor: Marcello Lippi (Juventus).

Mircea Luceasu,
campion al Turciei

După ce a câștigat, în 2002, cu Galatasaray titlul de campion, antrenorul român a repetat performanța și cu noua sa echipă Beşiktaş. Luceasu nu a primit prelungire de contract la „Galata”, pentru că Fatih Terim a revenit pe malul Bosforului. La Beşiktaş a preluat o echipă tânără, fără vedete, și a reușit să cucerească titlul de campion exact în anul în care formația împlinea 100 de ani de existență. Suporterii Beşiktaş au sărbătorit extazia, în momentul ce cucerirea titlului le-a revenit atunci când au învins, pe teren propriu, pe cel mai mare rival, Galatasaray. Pe antrenorul oaspeților stadionul l-a amendat imediat: „Fatih, sărută-i mâna lui Luceasu”. Revista Milliyet l-a apreciat pe Luceasu în felul următor: „Cuce-

rind al doilea campionat cu două echipe diferite și în doi ani consecutivi pe deasupra, Luceasu a intrat în istorie”.

Continuă lupta pentru
calificare la Euro 2004

Selecționerul Anghel Iordănescu a convocat 12 „stranieri” pentru preliminariile cu Bosnia (7 iunie, la Craiova) și Norvegia (11 iunie, la Oslo). Remarcabilă este revenirea, după 7 luni de absență, a lui Adrian Ilie. Reuniunea lotului este programată pe 2 iunie. Din campionatul intern vor mai fi convocați 8–10 jucători. „Stranierii” convocați: Bogdan Lobonț (Ajax), Bogdan Stelea (Salamanca), Cosmin Contra (Atletico Madrid), Iulian Filipescu (Betis), Cristian Chivu (Ajax), Dorinel Munteanu (Wolfsburg), Daniel Pancu (Beşiktaş), Paul Codrea (Palermo), Alin Stoica (Bruges), Adrian Mutu (Parma), Ionel Ganea (Stuttgart), Adrian Ilie (Alaves).

Otilia Bădescu
calificată la Atena

Jucătoarele române de tenis de masă Mihaela Șteff și Otilia Bădescu au obținut calificarea pentru Jocurile Olimpice de la Atena, din 2004, în urma prestațiilor avute la Campionatele Mondiale de la Paris. În cadrul aceleiași competiții a obținut medalia de bronz, la bărbăți simplu, Kalinikos Kreanga. Jucătorul născut în România, la Bistrița, a evoluat în culorile țării sale de adopție, Grecia.

Marian Sandu,
Campion European

Sportivul român a câștigat medalia de aur la Campionatele Europene de lupte greco-romane de la Zagreb, la categoria de 55 kilograme.

Ștefan Crâșta

Următoarele meciuri

31 mai (sâmbătă)	
Orosháza–Giula	17.00
Vésető–Bătania	17.00
Kaba II–Pocel	14.00
Csökmő–Jaca	17.00
Mezősas–Săcal	17.00

1 iunie (duminică)	
Leta Mare–Rakamaz	17.00
Micherechi–Békésszentandrás	17.00
Aletea–Giula Köröstarj	17.00
Pusztaföldvár–Chitighaz	17.00
Leucușhaz–Medgyesegyháza II.	17.00

Leonard Doroftei are pașaport diplomatic

În ziua de luni, 26 mai, premierul român Adrian Năstase i-a oferit un pașaport diplomatic lui Leonard Doroftei, campionului mondial la box în versiunea WBA.

Prim-ministrul și campionul român au stabilit ca, în preajma începutului de an școlar 2003–2004, să se deschidă la Ploiești o sală de box cu numele Leonard Doroftei, destinată copiilor străzii. „Decât să se bată pe stradă, mai bine în clubul de box”, a spus Doroftei, adăugând că prin această decizie se poate ajunge și la reducerea delincvenței. Sala și dotările cele mai moderne vor fi puse la dispoziție gratuit de Guvernul României.

În ceea ce privește revanșa cu americanul Paul Spadafora, Doroftei a declarat că este dispus să i-o acorde oricând.

Președintele Federației Române de Box, Iosif

Armaș, și-a exprimat convingerea că revanșa va avea loc în România, cel mai probabil la sfârșitul lunii octombrie sau începutul lui noiembrie.

(ROMPRES)

Ultimele rezultate ale echipelor noastre de fotbal

Campionatul NB II	
Baktalórántháza–Giula	0–0
Campionatul NB III	
Ibrány–Leta Mare	2–1
Campionatul județean, Bichiș, div. I	
Micherechi–Vésető	1–1
Szabadkígyós–Bătania	2–1
Campionatul județean, Bichiș, div. II	
Kamut–Aletea	1–3
Campionatul județean, Bichiș, div. III	
Chitighaz–Bcs. Előre U.16	7–1
Telekerendás–Leucușhaz	6–3
Campionatul județean, Bihor, div. III	
Săcal–Csökmő	4–4
Földes–Pocel	2–1
Jaca: zi liberă	

ROMÂNIA

Luni 2 iunie

6.00 Jurnal de dimineață 6.30 Bună dimineața, România! 8.15 Teleshopping (R) 9.00 Surprize, surprize... (R) 11.25 România 1... și strada (R) 11.30 Tezaur folcloric 13.00 Jurnalul de prânz 13.30 Spectacolul lumii 14.00 Pro patria 14.55 Jurnal 15.00 Kronika 16.30 Sănătate pentru toți! 16.55 Serial. Dragoste și răzbu-nare 17.45 Desene animate 18.00 Jurnal 19.00 Iartă-mă! 20.00 Serial. Om bogat, om sărac 21.00 Cafenea-ua politică 22.00 Jurnalul de noapte 22.30 Profesioniștii 23.30 Întoarcerea acasă (R) 24.00 Iartă-mă! (R) 1.00 Jurnal (R) 2.00 Serial. Titanii 3.00 Profesioniștii (R) 4.00 Cafeneaua politică (R). 5.00 Tezaur folcloric (R).

Marți 3 iunie

6.00 Jurnalul de dimineață 6.30 Bună dimineața, România! 8.50 Corect! 9.00 Teleshopping 9.50 Iartă-mă! (R) 10.50 LiMuzica (R) 11.20 Serial (R). Dragoste și răzbu-nare 12.10 Interes general (R) 13.00 Jurnalul de prânz 13.30 Puncte cardinale 14.00 Vector III 14.55 Jurnal 15.00 Kronika 16.00 Serial. Destine secrete 16.50 Serial. Dragoste și răzbu-nare 17.45 Desene animate 18.00 Jurnal 19.00 Film. Fata curcubeului 20.55 Seară bună! 22.00 Jurnalul de noapte 22.30 Cu ochii-n 4 23.00 Film. Să dormi cu ochii deschiși 0.40 Sănătate pentru toți (R) 1.05 Jurnal 2.05 Serial. Titanii 3.00 Puncte cardinale (R) 3.30 Cu ochii-n 4 (R) 4.00 Vector III (R) 4.55 Corect (R) 5.00 Seară bună! (R)

Miercuri 4 iunie

6.00 Jurnalul de dimineață 6.30 Bună dimineața, România! 8.50 Corect! 9.00 Teleshopping 9.50 Profesioniștii (R) 10.50 Cu ochii-n 4 (R) 11.20 Serial (R). Dragoste și răzbu-nare 12.10 Corect (R) 12.15 Serial. Pasiuni 13.00 Jurnalul de prânz 13.30 Oameni ca noi 14.00 Bucuriile muzicii 14.55 Jurnal 15.00 Panorama 16.00 Serial. Destine secrete 16.50 Serial. Dragoste și răzbu-nare 17.45 Desene animate 18.00 Jurnal 19.00 Film. Fata curcubeului 20.55 Seară bună! 22.00 Jurnalul de noapte 22.30 Nocturna artelor 23.30 Film. Pasiune fierbinte 1.05 Jurnal 2.05 Serial. Titanii 3.00 Oameni ca noi (R) 3.30 Descurcă-te singur (R) 4.00 Bucuriile muzicii (R) 4.55 Corect (R) 5.05 Seară bună (R).

Joi 5 iunie

6.00 Jurnalul de dimineață 6.30 Bună dimineața, România! 8.50 Corect! 9.00 Teleshopping 9.50 Nocturna artelor (R) 10.50 Auto-club (R) 11.20 Serial (R). Dragoste și răzbu-nare 12.10 Corect (R) 12.15 Serial. Pasiuni 13.00 Jurnalul de prânz 13.30 Întoarcerea acasă 14.00 Ex Libris 14.55 Jurnal 15.00 Convietații 15.30 Panorama 16.00 Serial. Destine secrete 16.50 Serial. Dragoste și răzbu-nare 17.45 Tragerile Joker și Loto 5/40 18.00 Jurnal 19.00 Film. Diana, o prințesă îndrăgostită 20.55 Seară bună! 21.50 Reflecții rutiere 22.00 Jurnalul de noapte 22.30 Retrospectivă 23.00 Film. Cu ochii spre stele 0.40 Documentar (R) 1.10 Jurnal 2.10 Serial. Titanii 3.00 Ex Libris (R) 4.00 Interes general 4.50 Reflecții rutiere (R) 5.00 Corect! (R) 5.05 Seară bună (R).

Vineri 6 iunie

6.00 Jurnalul de dimineață 6.30 Bună dimineața, România! 8.50 Corect! 9.00 Teleshopping 9.50 O vedetă populară (R) 10.40 Clubul de comedie (R) 11.15 Corect! (R) 11.20 Serial (R). Dragoste și răzbu-nare 12.10 Corect! 12.10 Serial. Destine secrete 13.00 Jurnalul de prânz 13.30 Drepturile omului 14.25 Tribuna partidelor parlamentare 14.55 Jurnal 15.00 Convietații 16.00 Interes general 16.50 România politică 17.10 LiMuzica 17.45 Desene animate 18.00 Jurnal 19.00 Festivalul Național al Interpretilor Cântecului Popular Românesc Maia Tânase 21.00 Serial. Neliniste la New York 22.00 Jurnalul de noapte 22.30 Taverna 0.30 Spectacolul lumii 1.00 Jurnal (R) 2.00 Serial. Titanii 3.00 Drepturile omului (R) 3.55 Corect (R) 4.00 Taverna (R).

Sâmbătă 7 iunie

6.00 Ceasul deșteptător 7.00 Desene animate 8.00 Aventuri cu Lilipufi 9.00 Auto Club 9.30 Teleshopping 9.45 Casa mea 10.15 Debut 50 plus 11.00 O vedetă populară 11.45 Spectacolul lumii 12.15 Istorie polemică 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Multumesc! 15.00 Poveste fără sfârșit 16.00 Între cer și deșert 17.00 Telemicroclopedia 18.00 Jurnal 18.30 Surprize, surprize... (I) 18.55 Fotbal. România-Bosnia 21.00 Surprize, surprize 22.00 Jurnalul de noapte 22.20 Surprize, surprize 23.30 Film. Păcat originar 1.30 Jurnal 2.00 Casa mea (R) 2.30 Auto-club (R) 3.00 Corect! (R) 3.05 Debut 50 plus (R) 3.55 Istorie polemică (R) 4.40 O vedetă populară (R) 5.25 Spectacolul lumii...

Duminică 8 iunie

6.00 Universal credinței 8.00 Desene animate 9.00 Tip-Top, Minitop! 9.30 Descurcă-te singur! 10.00 Viața satului 11.00 Tezaur folcloric 12.00 Ultima ediție 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Siesta... și fiasta 15.10 Circul soarelui 16.00 Bravissimo! 18.00 Jurnal 18.50 Agenda Europeană 19.00 Film. Piața Washington 21.10 Clubul de comedie 21.45 Tragerile Lot6 6/49 și Noroc 21.55 Jurnalul de noapte 22.10 Film. În cine să crezi? 23.45 Ucigași în serie 0.55 Jurnal (R) 1.55 Ultima ediție (R) 2.55 Siesta... și fiasta (R) 4.45 Corect! (R) 4.50 Puncte cardinale (R) 5.20 Clubul de comedie (R).

TVR

Luni 2 iunie

6.00 Serial (R). Miracole 6.55 Poesis 7.00 Desene animate 7.30 Piersic show (R) 9.30 Veni, Video, Vici! (R) 9.45 Teleshopping 10.00 Știri 10.15 Serial (R). Tineri și îndrăgostiți 11.05 Poesis 11.15 Documentar 11.45 Serial. Totul se rezolvă 12.15 Călătoria rind prin țară 12.45 Desene animate 14.00 Magazin cultural pentru minorități 15.00 Camera de gardă 15.30 Atlas (R) 15.45 Teleshopping 16.00 Știri 16.15 Poesis 16.20 Nu vezi 2 la fel 16.30 Veni, Video, Vici! 16.45 Serial. Tineri și îndrăgostiți 17.35 Documentar 18.05 Serial. Miracole 19.00 Nu vezi 2 la fel 19.10 Puls 2003 20.00 Ruleta rusească 20.30 Telegurnal 21.00 Sport plus 22.30 Film. Bruce Lee în Noua Guinee 24.00 Atenție, se cântă! (R) 1.25 Serial (R). Totul se rezolvă 1.55 Handbal (R) 3.30 Serial (R). În fața instanței 4.30 Știrile serii 4.55 Ruleta rusească (R) 5.25 Telegurnal (R).

Marți 3 iunie

6.00 Serial (R). Miracole 6.55 Poesis 7.00 Desene animate 7.30 Puls 2003 (R) 8.15 Tonomatul DP 2 9.45 Teleshopping 10.00 Știri 10.15 Serial (R). Tineri și îndrăgostiți 11.10 Poesis 11.15 Documentar 11.45 Serial. Totul se rezolvă 12.15 Călătorie la pas 12.45 Desene animate 14.00 Magazin cultural pentru minorități 15.00 Tribuna partidelor parlamentare 15.30 Atlas 15.45 Teleshopping 16.00 Știri 16.15 Poesis 16.20 Nu vezi 2 la fel 16.30 Veni, Video, Vici! 16.45 Serial. Tineri și îndrăgostiți 17.35 În jurul lumii 18.05 Serial. Miracole 19.00 Nu vezi 2 la fel 19.10 eForum 20.00 Ruleta rusească 20.30 Telegurnal 21.00 Film. Eu sunt Adam 23.00 Teatrul. Mincinosul 1.00 În jurul lumii (R) 1.30 Serial (R). Totul se rezolvă 2.00 Film (R). Bruce Lee în Noua Guinee 3.25 Documentar 3.35 Nu vezi 2 la fel (R) 3.45 Călătorie la pas (R) 4.15 Știrile serii 4.40 Veni, Video, Vici! (R) 4.55 Ruleta rusească (R) 5.25 Telegurnal.

Miercuri 4 iunie

6.00 Serial (R). Miracole 6.55 Poesis 7.00 Desene animate 7.30 eForum 8.15 Tonomatul DP 2 9.45 Teleshopping 10.00 Știri 10.15 Serial (R). Tineri și îndrăgostiți 11.10 Poesis 11.15 Documentar 11.45 Serial. Totul se rezolvă 12.15 Eco-magazin 12.45 Desene animate 14.00 Magazin cultural pentru minorități 15.00 Pieton/Autobolistic 15.30 Alea cu Ghimpi 15.45 Teleshopping 16.00 Știri 16.15 Poesis 16.20 Nu vezi 2 la fel 16.30 Veni, Video, Vici! 16.45 Serial. Tineri și îndrăgostiți 17.35 Cultura misterioasă 18.05 Serial. Miracole 19.00 Nu vezi 2 la fel 19.10 Monitor 20.00 Ruleta rusească 20.30 Telegurnal 21.00 Film. Jurnalul unui criminal în serie 22.40 Eurofotbal 23.40 Serial. Speranțe și împliniri 0.30 Documentar 1.00 Documentar 1.30 Serial (R). Totul se rezolvă 2.00 Film (R). Eu sunt Adam 3.40 Nu vezi 2 la fel (R) 3.45 Eco-magazin (R) 4.15 Știrile serii 4.40 Veni, Video, Vici! (R) 4.55 Ruleta rusească (R) 5.25 Telegurnal (R).

Joi 5 iunie

6.00 Serial (R). Miracole 6.55 Poesis 7.00 Desene animate 7.30 Monitor (R) 8.15 Tonomatul DP 2 9.45 Teleshopping 10.00 Știri 10.15 Serial (R). Tineri și îndrăgostiți 11.05 Poesis 11.15 Documentar 11.45 Serial. Totul se rezolvă 12.15 Club Aventura 12.45 Desene animate 14.00 Magazin cultural pentru minorități 15.00 Tribuna partidelor parlamentare 15.30 Alea cu Ghimpi 15.45 Teleshopping 16.00 Știri 16.15 Poesis 16.20 Nu vezi 2 la fel 16.30 Veni, Video, Vici! 16.45 Serial. Tineri și îndrăgostiți 17.40 Documentar 18.05 Serial. Miracole 19.00 Nu vezi 2 la fel 19.10 Europa – pur și simplu 20.00 Ruleta rusească 20.30 Telegurnal 21.00 Film. Anita nu pierde trenul 22.45 Generația@ 23.45 Serial. Polițiștii de la „Blue Murder” 0.30 Documentar (R) 1.00 Documentar 1.30 Serial (R). Totul se rezolvă 2.00 Film (R). Jurnalul unui criminal în serie 3.35 Nu vezi 2 la fel (R) 3.45 Club Aventura (R) 4.15 Știrile serii 4.40 Veni, Video, Vici! (R) 4.55 Ruleta rusească (R) 5.25 Telegurnal (R).

Vineri 6 iunie

6.00 Serial (R). Miracole 6.55 Poesis 7.00 Desene animate 7.30 Eurofotbal (R) 8.20 Tonomatul DP 2 9.45 Teleshopping 10.00 Știri 10.15 Serial (R). Tineri și îndrăgostiți 11.10 Poesis 11.15 Petru Culiuanu 11.45 Serial. Totul se rezolvă 12.15 Club Art 12.45 Desene animate 14.00 Magazin cultural pentru minorități 15.00 Serial. Andromeda 15.45 Teleshopping 16.00 Știri 16.15 Poesis 16.20 Nu vezi 2 la fel 16.30 Veni, Video, Vici! 16.50 Fotbal. România-Bosnia Hercegovina 19.00 Nu vezi 2 la fel 19.10 Serial. Central Park West 20.00 Ruleta rusească 20.30 Telegurnal 21.00 D'ale lu' Mitică 22.00 Piersic show 24.00 Serial. Andromeda 0.45 Veni, Video, Vici! (R) 1.00 Petru Culiuanu (R) 1.30 Serial (R). Totul se rezolvă 1.55 Film (R). Anita nu pierde trenul 3.45 Club Art (R) 4.15 Știrile serii 4.40 Veni, Video, Vici! (R) 4.55 Ruleta rusească (R) 5.25 Telegurnal.

Sâmbătă 7 iunie

6.00 Dinu Săranu (I) 7.00 Tradiții 7.30 D'ale lu' Mitică (R) 8.30 Ora fără catalog 9.25 Program pentru copii 9.50 Lumea lui Chiț-Chiț 10.35 Desene animate 11.00 Arca lui Noe 11.30 Răscruci 12.00 Știri 12.10 Insolit 12.40 Serial. Aventurile familiei Twist 13.05 Serial. Tineri și îndrăgostiți 14.00 Serial. Cel mai îndrăgostit bărbat 14.30 Atenție, se cântă! 16.00 Știri 16.15 Alea cu Ghimpi 16.30 Serial. Nightman 18.00 Serial. Miracole 19.00 Iubiri celebre ale secolului XX 19.30 Serial. Farmece 20.30 Telegurnal 20.45 Atlas 21.00 Fotbal. Danemarca-Norvegia 22.45 Remix 23.45 Film. Iubire neîmplinită 1.25 Iubiri celebre ale secolului XX (R) 1.55 Fotbal (R) 3.30 Ora fără catalog (R) 4.25 Insolit (R) 4.55 Răscruci (R) 5.25 Telegurnal (R) 5.40 Atlas (R).

Duminică 8 iunie

6.00 Serial (R). Miracole 6.55 Teleshopping 7.10 Medalion de interpret 7.30 Ferma 8.30 Povești cu animale sălbatice 9.25 Program pentru copii 9.50 Prietenii lui Piticot 10.35 Desene animate 11.00 Serial. Mărul lui Newton 11.30 Cronici votive 12.00 Știri 12.10 Călător în Orient 12.40 Serial. Aventurile familiei Twist 13.10 Serial. Tineri și îndrăgostiți 14.00 Serial. Cel mai îndrăgostit bărbat 14.30 Floarea din Grădină 16.00 Știri 16.15 Alea cu Ghimpi 16.30 Serial. Saint Tropez 17.30 Cultura misterioasă 18.00 Serial. Miracole 19.00 Iubiri celebre ale secolului XX 19.30 Serial. În fața instanței 20.30 Telegurnal 20.45 Atlas (R) 21.00 Film. Soacra mea iubită! 22.45 Serial. Turneul 0.35 Serial (R). Nightman 2.05 Film (R). Soacra mea iubită! 3.30 Povești cu animale sălbatice (R) 4.30 Știrile serii 4.55 Cronici votive (R) 5.25 Telegurnal (R) 5.40 Atlas (R).

ÎN LIMBA MATERNĂ

emisiune radiofonică în limba română

2 Iunie, LUNI (redactor: Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.00: Montaj de muzică populară 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Încheiere.

3 Iunie, MARȚI (redactor: Petru Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.40: Evenimente calendaristice 10.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.10: „Istoria poporului român” de Neagu Djuvara 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

4 Iunie, MIERCURI (redactor: Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Sport – rubrica lui Adam Bauer 11.53: Avangarda „Ecranul Nostru” 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

5 Iunie, JOI (redactor: Petru Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 11.00: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.20: Nota săptămânii de Edda Illyés 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.45: O șansă istorică: Uniunea Europeană (serial de dr. Alexandru Ardelean) 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

6 Iunie, VINERI (redactor: Eva Iova)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 11.50: Revista presei „Foia românească” 11.55: Avangarda „Ecranul Nostru” 11.00: Magazinul „De la 14 la 18 – liceenii” 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

7 Iunie, SÂMBĂȚĂ (redactor: Adam Bauer)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 14.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 15.00: Party Time – magazin de muzică ușoară 15.00: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 15.58: Încheiere.

8 Iunie, DUMINICĂ (redactor: Adam Bauer)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40–15.30: Retrospectiva săptămânii (spiciuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 15.30: Emisiune religioasă ortodoxă 15.55: Încheiere.

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00–19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relații din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, în afară de frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale.

Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrețin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Ecranul nostru

4 iunie 2003 (mtv ora 14.25)

Reluare: 7 iunie 2003 (m2 ora 11.15)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

Emisiunea în limba română a Televiziunii Maghiare, după prezentarea unui buletin informativ, va difuza un reportaj despre vizita în Ungaria a Arhiepiscopului Nathaniel. Înaltul ierarh din Statele Unite ale Americii s-a întâlnit la Giula cu Prea Sfințitul Episcop Sofronie, ca apoi să participe la ședința preoțească de la Micherechi. În a doua parte a programului vom prezenta o relatare despre o conferință, care a avut loc recent la Arad, cu titlul: „Minoritarul imaginat. Minoritarul real”. La aceasta au participat și două cercetătoare române din Ungaria, Elea-n Csobai și Emilia Martin.

Realizator: Tiberiu Boca

PROGRAMUL TVR TIMIȘOARA

Interval orar 17.00-19.00, pe frecvența TVR2

Luni, 2 iunie 2003

16.30–17.00 Zona IT 17.00–17.30 Teleaudiența 17.30–18.00 Știri regionale 18.00–18.35 Preluare de pe Jurnal Canal România 1 18.35–19.00 EVAntai.

Marți, 3 iunie 2003

16.30–17.30 Spații subiective 17.30–18.00 Știri regionale 18.00–18.35 Preluare de pe Jurnal Canal România 1 18.35–19.00 Banatica (emisiune în limba germană).

Miercuri, 4 iunie 2003

16.30–17.00 Rural XXI 17.00–17.30 Meleaguri de cântec 17.30–18.00 Știri regionale 18.00–18.35 Preluare Jurnal de pe Canalul România 1 18.35–19.00 Banatica (emisiune în limba maghiară).

Joi, 5 iunie 2003

16.30–17.00 Economia Încotro? 17.00–17.30 Lege pentru toți 17.30–18.00 Știri regionale 18.00–18.35 Preluare Jurnal de pe Canalul România 1 18.35–19.00 Banatica (emisiune în limba sârbă).

Vineri, 6 iunie 2003

16.30–17.00 Clubul de vineri 16.50–19.00 Transmisie sportivă, fotbal: România-Turcia, tineret (preluare).

Sâmbătă, 7 iunie 2003

16.30–17.30 În prelungiri 17.30–18.00 Știri 7×7 18.00–18.35 Jurnal de pe Canalul România 1 18.35–19.00 Cântecul de acasă.

Duminică, 8 iunie 2003

16.30–17.00 La izvoare 17.00–17.30 Locuri cu povești 17.30–18.00 Spiritul vremii 18.00–18.35 Preluare Jurnal de pe Canalul România 1 18.35–19.00 „Musica Viva.

Sponsorul nostru

Emisiunea în limba română

24 de ore din 24
pe 756 kHz

Internet: www.rri.ro

e-mail: ro@rri.ro

Tel./fax: 00401-3142118

UMOR

„Ghici, cine sunt!?”

FM 92,1 MHz STEREO RADIO VOCEA EVANGHELIEI ORADEA

3700 Oradea Str. Cuza Vodă nr. 85.

Tel. 59-430552, Fax: 59-427372

E-mail: inbox@rve.net

– muzică – știri locale și BBC – emisiuni pentru orice vârstă

Ascultați RVE non stop și pe Internet la:
http://www.rve.net

TRANS WORLD RADIO – ROMÂNIA

(Radio Vocea Evangheliei pentru Europa)

AM 1548 KHz zilnic, ora 21.15–21.45

SW 31 și 49 m – vineri: 18.30–18.45 – sâmbătă: 18.00–18.45 – duminică: 18.30–18.45

„Dacă limba și credința noastră este aceeași, suntem o familie”

– Vizita ÎPS Nathaniel din America la Giula și Micherechi –

(Urmare din pag. a 3-a)

La încheierea vizitei, ÎPS Nathaniel ne-a împărtășit impresiile sale despre această zi.

– Am fost primit cu iubire, cu căldură. M-am simțit aici ca acasă. Am vizitat recent orașul Nürnberg, am fost la românii din Vârșet și acum sunt aici. Cred că suntem toți la fel. Dacă limba și credința noastră este aceeași, suntem o familie. Poate într-un loc sau altul se vorbește limba mai bine, mai frumos, dar în general putem spune că suntem același popor. Putem intra în orice casă de român și ne simțim acasă. Dacă intri în orice biserică ortodoxă, simți că ești în biserica ta. Eu m-am simțit acasă printre românii din Ungaria. Și să nu uităm că suntem uniți în rugăciunile și în gândurile noastre.

Despre semnificația acestor zile am stat de vorbă cu PS Episcop Sofronie.

– Scopul vizitei Înalt Prea Sfinției Sale a fost strângerea legăturilor cu episcopii ortodoxe românești aflate în situații similare, situație în care se află și Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria – în situație de minoritate. M-am gândit că experiența americană ar fi de mare folos pentru episcopia noastră și ca organizare, și ca misiune. Invitația noastră a fost primită cu mult drag și cu multă bucurie, ca dovadă că Înalt Prea Sfințitul a venit însoțit de un părinte arhimandrit venerabil, Roman Braga, de doi proto-popi, cel al New Yorkului și cel al Pacificului, de fratele său și de un văr. Această

întâlnire cu românii din Ungaria n-a fost singulară, pentru că tot în această perioadă ÎPS Nathaniel a fost la românii din Germania și la românii din Vârșet și, bineînțeles, la mai multe episcopii din România.

– Deși această vizită a durat doar o zi, am putut observa că în program ați inclus și ore pentru discuții, pentru schimburi de experiență...

– Bineînțeles, și în primul rând cu clerul Episcopiei, cu preoții. Masa de prânz am gândit-o sub forma unui dineu de lucru. N-am vrut să facem o conferință preoțească propriu-zisă, cu săli și locuri speciale, ci am dorit ca masa de prânz să se transforme într-un dineu de lucru. Am vrut să-i arătăm nu numai comunitatea bisericească, ci comunitatea românească în complexitatea ei. Tocmai pentru aceasta ne-am gândit că ar fi bine dacă dansurilor noastre ar ieși în ulițe, pentru că așa a fost și pe vremuri.

Gândurile micherechenilor despre această vizită ni le-a împărtășit Mihai Ardelean, consilier în Adunarea Eparhială.

– Ne-am pregătit mult pentru această zi, împreună cu preotul nostru. Dumnezeu ne-a ajutat ca să ne putem termina și lucrările din biserică până la sosirea Înalt Prea Sfinției Sale. Și, până la urmă, a fost o mare mulțumire pentru noi că toți preoții ortodocși din Ungaria s-au adunat aici la Micherechi. Cred că a fost o cinste pentru satul nostru că tocmai pe noi ne-a vizitat arhiepiscopul din America.

Eva Iova

FOAIA
românească
30 MAI 2003
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Edda Illyés, Rita Pătaș. Tehnoredactare computerizată: Kovács Sándor. Editura și redacția: 5700 Giula, str. Dózsa Gy. nr. 8., Pf. 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@matavnet.hu, foaia@freemail.hu Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Giula, str. Dózsa Gy. nr. 8. Tiparul: Mozi Nyomda Bt. 5600 Békéscsaba, Luther u. 5/B Director: Garai György. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichș și Csongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele în anul 2003: 3 luni 780 forinți; 6 luni 1560 forinți; 1 an 3120 forinți. A hetilap megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért” Közalapítvány biztosítja. Apariția săptămânalului este asigurată de Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”.